

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
KALKINMA
HAMLESİ

ORAN
ORTA ANADOLU KALKINMA AJANSI
CENTRAL ANATOLIA DEVELOPMENT AGENCY

TR72/19/MESLEK

2019 YILI MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMI ETKİ ANALİZİ

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ORTA ANADOLU KALKINMA AJANSI 2019 YILI MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMI ETKİ ANALİZİ (TR72/19/MESLEK)

2025
AĞUSTOS

İÇERİK

ŞEKİLLER DİZİNİ	5
TABLolar DİZİNİ	6
YÖNETİCİ ÖZETİ	7
1. GİRİŞ	8
2. PROGRAM HAKKINDA GENEL BİLGİLER	9
2.1 Program Tanım Ve Kapsamı	9
2.2 Programın Amaç, Öncelik Ve Performans Göstergeleri	9
3. PROGRAMIN SONUÇLARI	10
3.1 Bütçe Gerçekleşmeleri	10
3.2 Genel İstatiksel Değerlendirme	10
4. PROGRAMIN DEĞERLENDİRİLMESİ	12
4.1 Değerlendirmede Kullanılan Yöntem	12
4.2 Amaç Ve Öncelikler Kapsamında Hedeflere Ulaşılma Düzeyi	12
4.3 Değerlendirme Kriterleri Kapsamında Programın İncelenmesi	13
4.3.1 İlgililik	13
4.3.2 Etkililik	16
4.3.3 Etkinlik	17
4.3.3.1 Mezun Olduğu Alanda İstihdam Edilen Meslek Lisesi Mezunu Sayısı	17
4.3.3.2 Eğitim Faaliyetleri	17
4.3.3.3 Makine Ekipman Harcamaları	17
4.3.3.4 Laboratuvar/Atölye/Derslik kurulum ve iyileştirme faaliyetleri.	18
4.3.4 Etki	18
5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	35
KAYNAKÇA	36

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#MERKEZ
HAYATINIZI
HAYATLAŞTIRIN

ORAN
ORTA ANADOLU KALKINMA AJANSI
CENTRAL ANATOLIAN DEVELOPMENT AGENCY

KISALTMALAR DİZİNİ

AB: Avrupa Birliği

Ar-Ge: Araştırma Geliştirme

GİB: Gelir İdaresi Başkanlığı

GSYİH: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla

KOSGEB: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı

ÖSYM: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi

TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

TPE: Türk Patent Enstitüsü

TR: Türkiye

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Kurumu

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Yararlanıcıların Ortalama Proje Tamamlama Süreleri (Gün).....	11
Şekil 2. Etki Analizi Değerlendirme Metodolojisi.....	12
Şekil 3. Etkinlik Kriteri Ana Metodolojik Yaklaşımı	17
Şekil 4. Programın İl Dağılımı	18
Şekil 5. Ajans desteği olmasa idi, projenizin devamı konusunda durum ne olurdu?	19
Şekil 6. Ajanstan aldığınız destek ile projedeki hedeflerinize ulaştınız mı?.....	19
Şekil 7. Ajanstan destek almadan önce, başka kurumdan destek almak için proje yazdınız mı?	20
Şekil 8. Projenin, kurumunuzun insan kaynağının kapasitesini geliştirmeye katkısı ne düzeyde oldu?	20
Şekil 9. Tamamladığınız proje bölgedeki istihdama doğrudan katkı sağladı mı?	21
Şekil 10. Doğrudan İstihdam Sayısı.....	22
Şekil 11. Tamamladığınız proje bölgedeki istihdama dolaylı katkı sağladı mı?	22
Şekil 12. Dolaylı İstihdam Sayısı.....	23
Şekil 13. Engelli İstihdamı	23
Şekil 14. Kadın İstihdamı.....	24
Şekil 15. Kadın İstihdam Sayısı.....	25
Şekil 16. Projeniz sonrası kurumunuzun eğitim altyapısında ne düzeyde artış yaşandı?.....	25
Şekil 17. Projeniz sonrası öğrencilerin eğitim faaliyetlerinde ne düzeyde artış yaşandı?	26
Şekil 18. Projeniz sonrası kurumunuz ile imalat sanayi çatı kuruluşları arasındaki işbirliği tesisinde ne düzeyde artış yaşandı?	27
Şekil 19. Projeniz ile hayata geçirilen tesisin faaliyet alanını en iyi nasıl tanımlarsınız?	28
Şekil 20. Projenizin yatırım türünü nasıl tanımlarsınız?	28
Şekil 21. İlgili projeler kapsamında kurulan tesisler aktif olarak faaliyetlerine devam ediyorlar mı? ...	29
Şekil 22. Proje kapsamında bir tesis ortaya çıkmış ise, bakım/onarım masrafları nasıl karşılanmaktadır?	29
Şekil 23. Aynı projenin/tesisnin faaliyetlerinin devamı için başka kurumlardan (AB, Bakanlıklar, Özel fonlar, vb.) fon aldınız mı?	30
Şekil 24. İlgili tesisler nihai performans göstergelerinde öngörülen faydalanıcı sayısının % kaçından faaliyetlerine devam etmektedirler?.....	31
Şekil 25. İlgili projelerin nihai kullanıcılara ulaşmak için yürüttükleri özel pazarlama/reklam yöntemleri/sosyal medya yönetimi var mıdır?	31
Şekil 26. Proje ile kurulan yapı/tesis(ler) bünyesinde yıllık ortalama düzenlenen/gerçekleşen organizasyon sayısı nedir?	32
Şekil 27. İlgili projeler ek fonlar ile aktivite sayılarını/kapsamlarını artırmışlar mıdır?	33
Şekil 28. Aktivite Artış Düzeyi	33
Şekil 29. Öğrencilerin İstihdam ve Başarı Durumu	34
Şekil 30. İlgili projelerin görünürlük açısından ulusal/yerel yayın organlarında yıllık ortalama haber/röportaj sayısı	34

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. 2019 Yılı Mesleki Eğitim Mali Destek Programı Özeti.....	7
Tablo 2. Mali Destek Programı Künyesi.....	9
Tablo 3. Program Bütçe Kullanım Detayları	10
Tablo 4. Proje Destek Miktarlarının Detaylandırılması.....	10
Tablo 5. Programa Yapılan Başvurular	10
Tablo 6. Kurum/Kuruluş Türlerine Göre Başvurular.....	11
Tablo 7. Hedeflenen ve Gerçekleşen Performans Göstergeleri	13
Tablo 8. Programın İlgililik Kapsamı.....	15
Tablo 9. MDP Öncelik vs. TR72 Bölge Planı İlişki Matrisi.....	16

YÖNETİCİ ÖZETİ

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından ulusal plan ve programlar ve TR72 2014-2023 Bölge Planı doğrultusunda İmalat Sanayinde Verimliliğin Artırılması ve Dijital Dönüşümün Sağlanması Sonuç Odaklı programı belirlenmiştir. Sonuç odaklı programın özel amaçlarından biri de “Meslek liselerinin önemi konusunda farkındalığın artırılması ve sanayi ile olan bağlantıların artırılması” olarak belirlenmiştir. ORAN 2019 Yılı Çalışma Programı’nda yer alan ve 2022 yılına kadar uygulanması planlanan program kapsamında TR72 Bölgesi’nde mesleki eğitim altyapısının geliştirilmesi ve istihdam edilebilirliğin artırılması amacıyla işbirlikleri, destek programları, organizasyonlar, eğitim programları ve analiz çalışmaları gibi çeşitli düzeylerde faaliyetler yürütülecektir.

Bu doğrultuda, ORAN tarafından 2019 yılında kâr amacı gütmeyen kurumlara yönelik “**Mesleki Eğitim Mali Destek Programı**” tasarlanmıştır.

Program Adı	Mesleki Eğitim Mali Destek Programı (TR72/19/MESLEK)
Toplam Bütçe (TL)	9.000.000,00
Kullanılan Bütçe	7.833.311,02
Destek Alan Kurum/Kuruluş Sayısı	17
Desteklenme Oranı	%87,03

Tablo 1. 2019 Yılı Mesleki Eğitim Mali Destek Programı Özeti

Hazırlanan bu etki değerlendirme raporu kapsamında “Kalkınma Ajanslarınca Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar” temel alınarak teorik ve istatistiksel çalışmalar ortaya konulmuştur. Bu bağlamda yapılan analiz sonucunda elde edilen bulgular değerlendirilmiştir.

1. GİRİŞ

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesindeki Kalkınma Ajansları, bölgelerin ulusal ve küresel düzeyde ekonomik ve sosyo-kültürel açılardan geliştirilmesi ve bölgeler için sürdürülebilir bir vizyon kazandırılması süreçlerinde oldukça önemli rol oynamaktadırlar. Aynı zamanda, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonu ile kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları gibi farklı oyuncular arasında işbirliğini destekleyerek yerel potansiyelin açığa çıkartılması amacıyla kamu/özel kaynakları kullanarak katma değeri yüksek ürünlerin/hizmetlerin ortaya çıkartılmasını sağlamaktadırlar. Özellikle kamu kaynakları kullanılarak uygulanan destekleme politikalarının değerlendirilmesine ilişkin yapılan teorik çalışmalar, ilgili destek çalışmalarının öneminin ve orta/uzun vadede bölge ekonomisine etkilerinin somut bir şekilde ortaya çıkarılması konusunda oldukça önem arz etmektedir. Bu bağlamda, hesap verilebilirliğin ve politika yapıcılara geri bildirimin sağlanabilmesi amacıyla müdahalenin hedeflenen etkiye ulaşma ve maliyetine oranla fayda üretme başarısının hesaplanmasına ilişkin bazı yapısal yöntemler kullanılmaktadır. Ajansların, son derece karmaşık ve dinamik ilişkiler içeren günümüz ekonomilerinde rekabet gücünün teorik olarak analiz edilmesinde sayısal veriler ile uygulanabilir modeller geliştirmeleri ve bu modelleri planlama süreçlerinde kullanmaları büyük önem taşımaktadır.

Değerlendirme döngüsünün alt başlıklarından olan etki değerlendirmesi, kamu müdahalelerinin olumlu veya olumsuz etkilerinin ortaya çıkarılması, hedef kitledeki tüm sektörlerin programlardan istifade etmesi, programların en etkili ve maliyet etkin şekilde uygulanması, program aracılığıyla sağlanan hizmetlerin niteliği ve niceliğinin artırılması ile kısıtlı kaynaklarla yapılması planlanan yatırımlar arasında en iyi tercihin yapılabilmesi için önemli bir karar alma aracıdır. Ayrıca kamu müdahalelerinde kaynak dağıtımında şeffaflığın ve hesap verebilirliğin incelenmesi için gerekli kanıtların ortaya konmasında da önemli katkılar sağlamaktadır.

Kalkınma Ajansları bütçelerinde önemli bir paya sahip olan mali destek programlarının içeriğinin oluşturulması, uygulanma süreci ve uygulama sonrası etkilerinin belirlenmesi gelecekte uygulanacak destek programlarının tasarlanması sürecinde büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda etki değerlendirme çalışmaları mali destek mekanizmalarını ölçmek için etkili ve doğru sonuçlar verebilen en önemli karar destek araçlarından biridir. Yapılan etki değerlendirme çalışması, 2019 yılı Mesleki Eğitim Mali Destek Programı kapsamında belirlenen öncelikler doğrultusunda oluşturulan performans göstergelerine ne düzeyde ulaşıldığının tespiti ile bu kriterlerin proje uygulama sonuçları ve izleme süreçlerinde edinilen deneyimlerle harmanlanarak hedeflere ulaşmada doğru önceliklerin seçilip seçilmediklerinin değerlendirilmesini kapsamaktadır.

Hazırlanan bu rapor kapsamında “Kalkınma Ajansları Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar” temel alınarak teorik ve istatistiksel çalışmalar ortaya konulmuştur.

2. PROGRAM HAKKINDA GENEL BİLGİLER

2.1 Program Tanım Ve Kapsamı

TR72 Bölgesi (2014–2023) Bölge Planı’nda bölgenin vizyonu “Ulusal ve uluslararası düzeyde rekabet edebilir, beşeri ve sosyal sermayesi gelişmiş, potansiyellerini değere dönüştürmüş, kent ve sosyal altyapısını geliştirerek yaşam kalitesini arttırmış, ulaşılabilir Orta Anadolu” olarak tanımlanmış, bu doğrultuda dört ana eksen ve bu eksenleri destekleyecek öncelikler ve tedbirler belirlenmiştir [1]. TR72 Bölge Planı’nda belirlenen dört ana eksen şu şekildedir:

- Rekabet Edebilirlik
- Sosyal Kalkınma
- Sürdürülebilir Çevre ve Enerji
- Kentsel ve Kırsal Altyapı

TR72 Bölgesi için belirlenen gelişme eksenleri, öncelikler ve tedbirler göz önünde bulundurularak 2019 yılı çalışma programında proje teklif çağrısı kapsamında kâr amacı gütmeyen, mesleki ve teknik eğitim üzerine faaliyet gösteren ve ilişkili kurumlar için Mesleki Eğitim Mali Destek Programı uygulanmıştır. Program; TR72 Bölgesi (2014-2023) Bölge Planı’nın rekabet edebilirlik ve sosyal kalkınma gelişme eksenlerine uygun olarak hazırlanmıştır.

2.2 Programın Amaç, Öncelik Ve Performans Göstergeleri

Tablo 2’de 2019 yılı Mesleki Eğitim Mali Destek Programı’nın detaylarına yer verilmiştir [2].

PROGRAMIN REFERANS NUMARASI	TR72/19/MESLEK
PROGRAMIN ADI	Mesleki Eğitim Mali Destek Programı
TOPLAM BÜTÇE	9.000.000 TL
PROGRAMIN AMACI	TR72 Bölgesi’nde imalat sanayi ve hizmet sektörünün ihtiyaç duyduğu alanlarda mesleki eğitimin geliştirilmesi ve çalışma hayatına daha yetkin mezunlar kazandırılması için kurum altyapılarının iyileştirilmesi yoluyla bölgenin rekabet gücünün artırılması
PROGRAMIN ÖNCELİKLERİ	Öncelik 1. Mesleki eğitim kurumlarının eğitim altyapısının (sınıf, laboratuvar, atölye, makine-teçhizat ve eğitim materyalleri) ve insan kaynağının geliştirilmesi Öncelik 2. İmalat sanayi, hizmet sektörü ve çatı kuruluşlar ile mesleki eğitim kurumları arası işbirliğinin artırılması
UYGUN BAŞVURU SAHİPLERİ	- İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri - Meslek Yüksekokulları (MYO) - MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü’ne Bağlı Okul ve Kurumlar
AZAMİ PROJE SÜRESİ	18 AY

Tablo 2. Mali Destek Programı Künyesi

3. PROGRAMIN SONUÇLARI

3.1 Bütçe Gerçekleşmeleri

Mesleki Eğitim Mali Destek Programı için ayrılan toplam bütçe ve program kapsamında destek alan kurumlara ORAN Kalkınma Ajansı tarafından aktarılan toplam destek miktarları Tablo 3'te paylaşılmıştır. Program için ayrılmış toplam bütçenin (9.000.000 TL) yaklaşık %78,01'lik kısmının (7.021.323,34 TL) imzalanan sözleşmelerle kullanıma açılabilirdiği gözlenmiştir.

Program Adı	TR72/19/MESLEK	Oran (%)
Toplam Bütçe (TL)	9.000.000,00	100
Kullanılan Destek Bütçe (TL)	7.833.311,02	87,03
Fesih Edilen Proje Destek Bütçesi (TL)	665.188,53	7,39

Tablo 3. Program Bütçe Kullanım Detayları

Bütçe Kalemleri	Bütçe Tutarı	Oran (%)
Ekipman ve Malzeme (TL)	7.347.629,80	93,79
Hizmetler (TL)	388.875,34	4,96
Diğer (TL)	96.805,88	1,25
Toplam (TL)	7.833.311,02	100

Tablo 4. Proje Destek Miktarlarının Detaylandırılması

3.2 Genel İstatiksel Değerlendirme

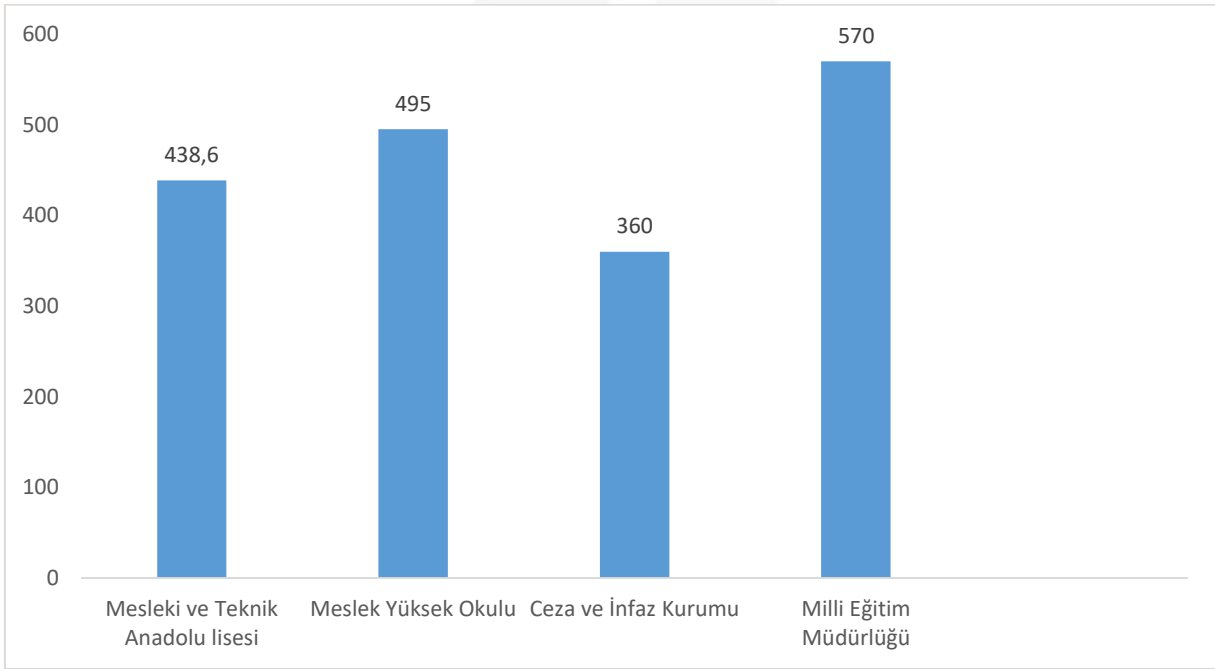
2019 yılı Mesleki Eğitim Mali Destek Programı uygulama dönemi, toplam destek tutarı 7.833.311,02 TL'lik imzalanan 19 sözleşme ile 05.03.2020 tarihinde başlamıştır. Programın tamamlandığı 28.01.2022 tarihine kadar 2 proje sahibi projelerini geri çekmiş ve sözleşmeler feshedilmiştir. Başarılı olan ve projelerini tamamlamış proje yararlanıcısı sayısı 17 olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen 7.168.122,49 TL'lik destek tutarına karşı yararlanıcıların eş finansmanı toplamda 4.432.529,07 TL gerçekleşmiş olup bölgede mali destek programı kapsamında yapılan yatırımın toplam bütçesi 11.600.651,56 TL olmuştur. Feshedilen proje oranının %10,52 olması nedeniyle Ajansın program bütçesi büyük oranda kullanılmıştır. Program kapanışında yararlanıcı eş finansman oranı % 38,21 olarak, Ajans destek oranı da %71,69 olarak gerçekleşmiştir.

	KAYSERİ	SİVAS	YOZGAT
Başvuru sayısı	30	25	17
Tamamlanan Proje Sayısı	7	6	4

Tablo 5. Programa Yapılan Başvurular

Kurum Türü	Proje Durumu	KAYSERİ	SİVAS	YOZGAT
Okul (M.T.A.L)	Başvuru	13	18	11
	Destek Alan	4	5	3
Üniversite (Meslek Yüksek Okulu)	Başvuru	9	5	2
	Destek Alan	2	1	0
İl-İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri	Başvuru	3	1	3
	Destek Alan	0	0	1
Diğer	Başvuru	5	1	2
	Destek Alan	1	0	0
Toplam	Başvuru	30	25	17
	Destek Alan	7	6	4

Tablo 6. Kurum/Kuruluş Türlerine Göre Başvurular

Şekil 1. Yararlanıcıların Ortalama Proje Tamamlama Süreleri (Gün)

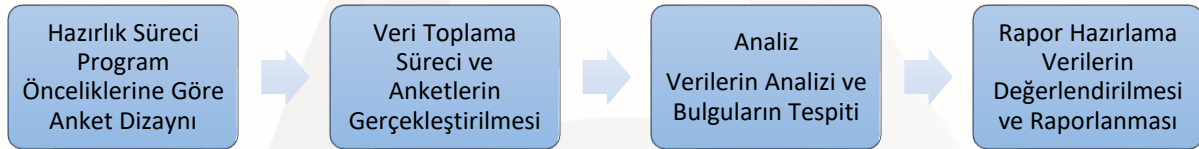
4. PROGRAMIN DEĞERLENDİRİLMESİ

4.1 Değerlendirmede Kullanılan Yöntem

Etki değerlendirmesinin temel amacı, gelecekte uygulanacak programlara geri besleme sağlanması ile bu programların uygunluğunun onaylanması için geçmiş tecrübelerin muhasebesinin yapılmasıdır. Etki değerlendirmesinin bir diğer amacı ise hedef grupların farklı kesimleri arasında çıktı ve etki göstergelerinin değişimlerini tahmin etmek, bu değişimlerde müdahalelerin payını ortaya çıkarmaktır. Diğer bir deyişle, müdahalelerin hedeflenen amaçlara katkısını tespit etmektir.

Bu kapsamda Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından 2019 yılı Mesleki Eğitim Mali Destek Programı'nın program öncelikleri ile ne derece örtüştüğü ve hedeflerin ne derece tuttuğunu görmek maksadıyla bu rapor hazırlanmıştır.

Etki analizi değerlendirme süreci, program önceliklerine göre anket tasarımı ile başlamıştır. Anket e-posta ve posta aracılığıyla yararlanıcılara ulaştırılmıştır. Cevaplanan anketlerin sonuçları istatistiksel değerlendirme programları ile analiz edilmiştir. İlgili dönemde 17 yararlanıcıya mali destek verilmiş olup, ankete katılan 17 yararlanıcının verileri ile istatistiksel değerlendirme yapılmıştır.

Şekil 2. Etki Analizi Değerlendirme Metodolojisi

4.2 Amaç Ve Öncelikler Kapsamında Hedeflere Ulaşılma Düzeyi

TR72/19/MESLEK programının amaç ve öncelikleri doğrultusunda hedeflenen ve gerçekleşen performans göstergeleri tabloda paylaşılmıştır

Gösterge Adı	Mevcut Durum	Hedeflenen	Gerçekleşen
Eğitim Sayısı	13	80	67
Eğitime Katılan Kişi Sayısı	187	4.988	5.258
Derslik Sayısı	2	8	9
Kurulan/Geliştirilen Ortak Kullanım Alanı Sayısı	0	5	6
Doğrudan Faydalanan Kişi Sayısı	1.733	5.512	3.653
Eğitilen Engelli Sayısı	3	33	23

Gösterge Adı	Mevcut Durum	Hedeflenen	Gerçekleşen
Eğitilen Kadın Sayısı	3	472	387
Eğitilen Genç Sayısı	307	3285	4210
Eğitilen Eski Hükümlü Sayısı	0	0	0
Yeni kurulan mesleki eğitim/egitim merkezi	0	2	4
Kurulan/Geliştirilen Laboratuvar Sayısı	31	40	40
Teknolojik altyapısı iyileştirilen merkez/atölye/destek odası sayısı	30	54	55
Yeni Makine Harcamaları	214.901	4.691.729	4.635.125
Yerli Makine Harcamaları	0	1.642.948	2.835.516
Mesleki eğitime yönelik yeni alınan makine sayısı	37	356	395
Teknolojik altyapısı iyileştirilen laboratuvar sayısı	1	12	16
Mesleki Eğitime Yönelik Yeni Kurulan Laboratuvar/Atölye/Derslik Sayısı	5	16	22
Eğitim Altyapısı İyileştirilen Mesleki Eğitim Kurum Sayısı	0	20	19
Mezun olduğu alanda istihdam edilen meslek lisesi mezunu sayısı	0	468	204

Tablo 7. Hedeflenen ve Gerçekleşen Performans Göstergeleri

4.3 Değerlendirme Kriterleri Kapsamında Programın İncelenmesi

4.3.1 İlgililik

İlgililik kriteri altında desteklerin amaç ve önceliklerinin; bölge planları ve üst ölçekli plan, politika belgeleri ile tanımlanmış bölgesel düzeydeki ihtiyaç ve önceliklerle ne kadar uyumlu ve tutarlı olduğu değerlendirilmiştir. ORAN Kalkınma Ajansı tarafından desteklenmiş 2019 yılı Mesleki Eğitim Mali Destek Programı'na ait öncelikler (Tablo 8'de yer verildiği üzere) TR72 Bölgesi 2014-2023 Dönemi Bölge Planı kapsamında detayları ile paylaşılmış ve bölgenin mevcut durumu ve gelişme aksları dikkate alınarak, "Rekabet Edebilirlik", "Sosyal Kalkınma", "Sürdürülebilir Çevre ve Enerji" ve "Kentsel ve Kırsal Altyapı" olmak üzere dört ana eksen altında belirlenmiştir [1].

On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2014-2018) [3], İstihdam ve Mesleki Eğitim İlişkisinin Güçlendirilmesi Eylem Planı (İMEİGEP), Türkiye Sanayi Strateji Belgesi (2015-2018) [4] ve TR72 Bölge Planı (2014-2023) dokümanlarında beşeri, sosyal sermaye ve kurumsal kapasite ve yönetişimin geliştirilmesine yönelik politika ve stratejiler geliştirilmiştir.

Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi'nde (2014-2018) mesleki eğitimde okul ortamının iyileştirilmesi ve sektörlere uyumlu atölye modellerinin geliştirilmesi, işyeri eğitimlerinin etkinliği ve verimliliğinin artırılması, mesleki eğitimde insan kaynağının geliştirilmesi, mesleki eğitim kurumlarının Ar-Ge faaliyetleri kapsamında özel sektörle iş birliği yapması, mesleki eğitim programlarındaki alan ve

dallarının iş gücü piyasası analizleri ile sektörel dağılım arasındaki uyum gözetilerek yapılandırılması, mesleki eğitim programlarının ulusal meslek standartları ve yeterliliklerine göre güncellenmesi ve eğitim kalitesinde uluslararası standartlara uyumun gözetilmesi yönünde tedbirler tanımlanmıştır.

İstihdam ve Mesleki Eğitim İlişkisinin Güçlendirilmesi Eylem Planı (İMEİGEP) ile mesleki ve teknik eğitimin iş piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda verilmesi, eğitim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi, hayat boyu öğrenme anlayışı içinde aktif iş gücü piyasası politikalarının etkin olarak uygulanması, mesleksizlik sorununun giderilerek işgücünün istihdam edilebilirliğinin artırılması için bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör arasında işbirliği ve koordinasyonun geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Türkiye Sanayi Strateji Belgesi (2015-2018) ile işletmeler ve mesleki eğitim kurumları arasındaki iş birliklerinin sayısını ve niteliğini artırmak üzere yeni bir model geliştirilmesi hedeflenmiştir. Farklı bölgelerde sanayi ve ticaret odaları, iş dünyası dernekleri, organize sanayi bölgeleri, meslek kuruluşları, işletmeler, il istihdam ve mesleki eğitim kurumlarının katılımları ile çalıştaylar yapılması ve bunların neticesinde oluşturulan işbirlikleri düzenli olarak takip edilmesi ve organize sanayi bölgelerinde mesleki ve teknik eğitim okulu açılmasını teşvik edecek faaliyetlerin yapılması için yol haritası çizilmiştir.

ORAN tarafından hazırlanan TR72 Bölge Planı'nda (2014-2023) Sosyal Kalkınma gelişme eksenini kapsamında;

Eğitim kalitesinin yükseltilmesi öncelikli alan olarak belirlenmiş olup, Eğitim kurumlarının fiziki altyapısı güçlendirilmesi ve mesleki eğitimin yaygınlaştırılarak, Bölgede öne çıkan sektörlerle yönelik işgücü oluşması hedeflenmiştir.

Bu doğrultuda, ORAN tarafından 2019 yılı mali destek programları kapsamında kâr amacı gütmeyen kurumlara yönelik olarak "Mesleki Eğitim Mali Destek Programı" tasarlanmıştır.

Program Önceliği	Bölge Planı Eksen Önceliği	Bölge Planı Eksen Tedbiri	11. KP (2019- 2023)	BGUS (2014- 2023)	İMEİGEP Öncelik Alanları	Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi (2011- 2016) [7]
1. Mesleki eğitim kurumlarının eğitim altyapısının (sınıf, laboratuvar, atölye, makine-teçhizat ve eğitim materyalleri) ve insan kaynağının geliştirilmesi	<u>Rekabet Edebilirlik Eksen</u> 2. İmalat Sanayinin Geliştirilmesi 3. Hizmetler Sektörünün Geliştirilmesi <u>Sosyal Kalkınma Eksen</u> 1. Beşeri, Sosyal Sermaye ve Kurumsal Kapasite ile Yönetişimin Geliştirilmesi 3.Eğitim Kalitesinin Yükseltilmesi	<u>Rekabet Edebilirlik Eksen</u> 2.5. Sektörel kümelenme ve ihtisaslaşma geliştirilecektir. 3.1. Bölgede turizm (kış, sağlık, doğa, kültür- inanç, eko, termal) altyapısı geliştirilecektir. <u>Sosyal Kalkınma Eksen</u> 1.1. Bölgedeki üniversiteler, STK'lar, özel sektör ve ilgili diğer kurumlar arasındaki koordinasyon ve işbirliği seviyesi arttırılacaktır. 1.2. Bölgedeki kurum ve kuruluşların ulusal ve uluslararası destek mekanizmalarından faydalanma düzeyi arttırılacaktır. 1.9. Bölgede işgücü açığı kapatılacak, istihdamdan kopacak işgücü için gerekli önlemler alınacaktır. 3.1. Eğitim kurumlarının fiziki altyapısı güçlendirilecektir. 3.5. Mesleki eğitim yaygınlaştırılarak, Bölgede öne çıkan sektörlerle yönelik işgücü oluşması sağlanacaktır. 3.7. Bölgede eğitim kalitesi öğrencilerin bilimsel araştırmalara ve girişimciliğe yönlendirilmesiyle arttırılacak; yenilikçiliği ve araştırmayı benimseten bir yaklaşım uygulanacaktır.	89, 174, 212, 329, 331, 559, 566, 571, 572. Maddeler	388, 390, 417, 449, 450, 474, 477, 509, 516. Maddeler	Eylem planındaki 2, 4 ve 5. öncelik alanları	D1.1.3, D1.1.4, D1.1.6, D2.1.3, D2.1.5 Y1.1.1, Y1.2.1, Y1.2.4, Y1.3.1, Y1.3.3, Y1.3.5, Y1.5.3, Y3.1.7, Y4.1.2, Y5.1.4
2. İmalat sanayi, hizmet sektörü ve çatı kuruluşlar ile mesleki eğitim kurumları arası işbirliğinin artırılması						

Tablo 8. Programın İlgililik Kapsamı

4.3.2 Etkililik

Etkililik kriteri kapsamında, 2019 yılı Mesleki Eğitim Mali Destek Programı altında desteklenen projelere ait program çıktıları ile desteğin temel amaç ve önceliklerinin karşılaştırması yapılmıştır. Yürütülen destek programına ait tanımlanmış olan program önceliklerinin, başarı ile tamamlanan projelere ait nihai performans göstergeleri ile kıyaslaması yapılarak; tasarlanan mali destek programına ait eksik ve/veya yeterli düzeyde ulaşılmamış önceliklerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Proje bazlı program öncelik matrisinin oluşturulması aşamasından önce iki temel girdi tablosunun hazırlanması gerekmektedir. Bunlardan ilki 2019 Mesleki Eğitim Mali Destek Programı kapsamında tanımlanmış TR72 Bölge Planı temelli önceliklerin listelenmesidir. Bu bağlamda, programın öncelikleri TR72 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı ile ilişkilendirilerek Tablo 8'deki matriste gösterilmiştir. Tablo 9 kapsamında paylaşılan ana öncelikler TR72 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı kapsamında tanımlanmış olan öncelikler olmakla beraber, yürütülen mali destek programının içerisinde öngörülen önceliklerle eşleştirilerek çalışmada kullanılmıştır.

TR72 2014-2023 Bölge Planı				
Mali Destek Programı	1) Rekabet Edebilirlik	2) Sosyal Kalkınma	3)Sürdürülebilir Çevre ve Enerji	4) Kentsel ve Kırsal Altyapı
TR72/19/MESLEK	2. İmalat Sanayinin Geliştirilmesi 3. Hizmetler Sektörünün Geliştirilmesi	1. Beşeri, Sosyal Sermaye ve Kurumsal Kapasite ile Yönetişimin Geliştirilmesi 3. Eğitim Kalitesinin Yükseltilmesi	-	-

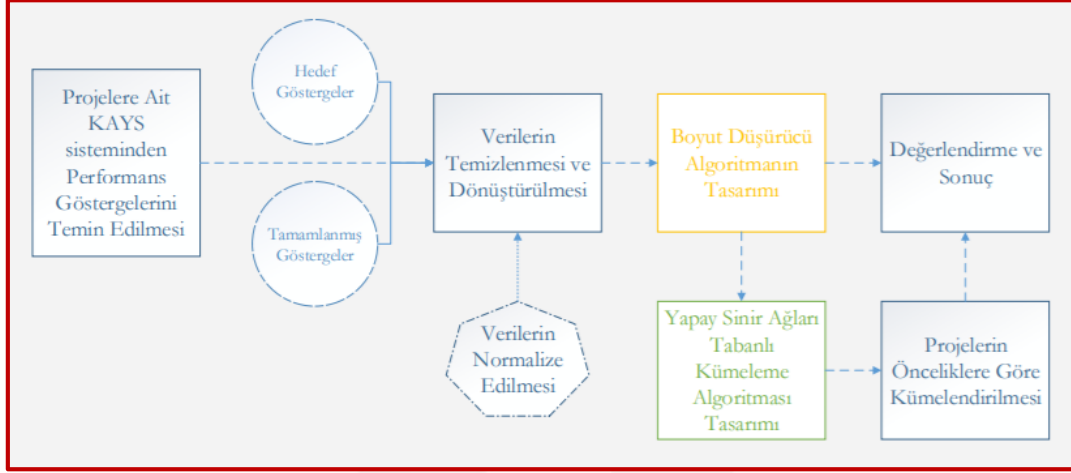
Tablo 9. MDP Öncelik vs. TR72 Bölge Planı İlişki Matrisi

2019 Mesleki Eğitim Mali Destek Programı ile TR72 Bölgesi'nde imalat sanayi ve hizmet sektörünün ihtiyaç duyduğu alanlarda mesleki eğitimin geliştirilmesi ve çalışma hayatına daha yetkin mezunlar kazandırılması için kurum altyapılarının iyileştirilmesi yoluyla bölgenin rekabet gücünün artırılması amaçlanmaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda iki farklı öncelikli alan tanımlanmıştır.

- Öncelik 1: Mesleki eğitim kurumlarının eğitim altyapısının (sınıf, laboratuvar, atölye, makine-teçhizat ve eğitim materyalleri) ve insan kaynağının geliştirilmesi Öncelik 2: TR72 Bölgesi'nde patent, faydalı model, endüstriyel tasarım, marka gibi fikri mülkiyet haklarının imalat sanayinde yaygınlaştırılması
- Öncelik 2: İmalat sanayi, hizmet sektörü ve çatı kuruluşlar ile mesleki eğitim kurumları arası işbirliğinin artırılması

4.3.3 Etkinlik

Etkinlik kriteri ile uygulanan desteklerden elde edilen çıktı ve sonuçların kullanılan kaynaklarla (girdiler) ne kadar ilintili olduğu, destek bütçesiyle daha fazlasının elde edilip edilemeyeceği değerlendirilmiştir. Bu aşamada takip edilen temel yöntem Şekil 3'te paylaşılmıştır.

Şekil 3. Etkinlik Kriteri Ana Metodolojik Yaklaşımı

İlk olarak geliştirilecek olan teorik metodun temel girdisi olacak girdi veri setlerinin KAYS platformundan elde edilmesi ile başlanmıştır. Bu aşamada programa ait performans göstergeleri KAYS'ta tanımlanmıştır. Bu performans göstergelerinin hangilerinin seçilerek doldurulacağı kararı proje sahiplerine bırakıldığı için, KAYS'ta tanımlı performans göstergelerinin tamamı tüm kurumlar tarafından doldurulmamıştır. Elde edilen nihai performans göstergelerindeki hatalı veri setleri temizlenerek veri setleri tutarlı bir hale dönüştürülmüştür. Bu aşamadaki en temel zorluk proje sahiplerinin KAYS sistemine performans göstergelerine ait veri girişi yaparken farklı bakış açılarından giriş yapmalarıdır. Bu sebeple tutarlı bir veri setinin hazırlanması önem arz etmektedir.

4.3.3.1 Mezun Olduğu Alanda İstihdam Edilen Meslek Lisesi Mezunu Sayısı

Program kapsamında yürütülen 17 proje sonucunda 204 kişilik sürekli istihdam sağlanmıştır.

4.3.3.2 Eğitim Faaliyetleri

Program kapsamında toplam 67 adet eğitim düzenlenmiştir. 4988 kişinin eğitilmesi hedeflenirken toplam 5258 kişiye eğitim verilmiştir. Dolayısıyla hedeflenen sayının %5,41 üzerinde bir gerçekleşme söz konusudur. Eğitime katılan kadın sayısı 387 olup eğitim alanların %7,36'sını oluşturmaktadır. Eğitime katılan engelli sayısı 23 olup eğitim alanlar arasındaki oranı oldukça düşüktür.

4.3.3.3 Makine Ekipman Harcamaları

Program kapsamında 356 makine alınması hedeflenmişken toplamda 395 makine alımı yapılmıştır. Dolayısıyla hedeflenen sayının %11 üzerinde bir gerçekleşme söz konusudur. Makine ekipman için

4.635.125 TL harcama yapılmış olup bu tutarın 2.835.516 TL'lik kısmı yerli makine alımında kullanılmıştır.

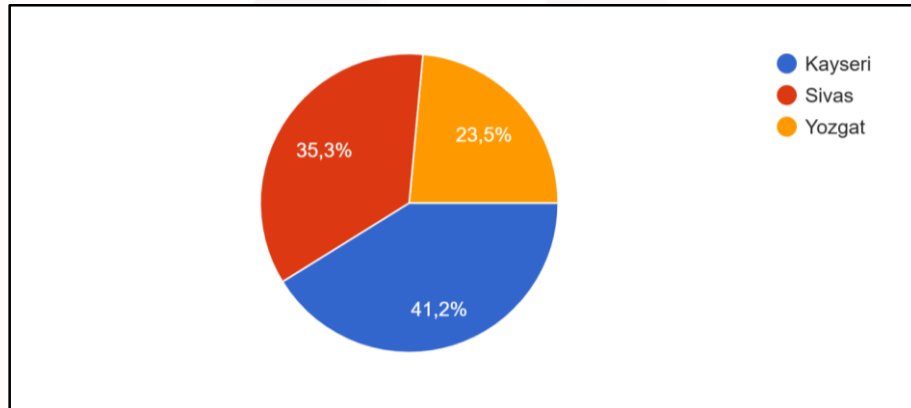
4.3.3.4 Laboratuvar/Atölye/Derslik kurulum ve iyileştirme faaliyetleri.

Program kapsamında 40 adet laboratuvarın kurulması ve geliştirilmesi hedeflenmiş olup hedef tam olarak gerçekleşmiştir. Teknolojik altyapısı iyileştirilen merkez/atölye/destek odası sayısı 54 adet olarak hedeflenmişken 55 adet gerçekleşmiştir.

4.3.4 Etki

Etki kriteri ile desteklerin uygulama süreçlerinin tamamlanmasının ardından ilgili destek programlarının olumlu ya da olumsuz, beklenen veya beklenmeyen, doğrudan ya da dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal, ekonomik ve çevresel değişikliklerin ölçülmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda program önceliklerine göre tasarlanmış olan anket tüm yararlanıcılara uygulanmıştır.

Şekil 4'e göre destek programının bölge illerine dağılımına bakıldığında programın her ili temsil ettiği ve yaygın bir etki çalışmasına konu olduğu söylenebilir.

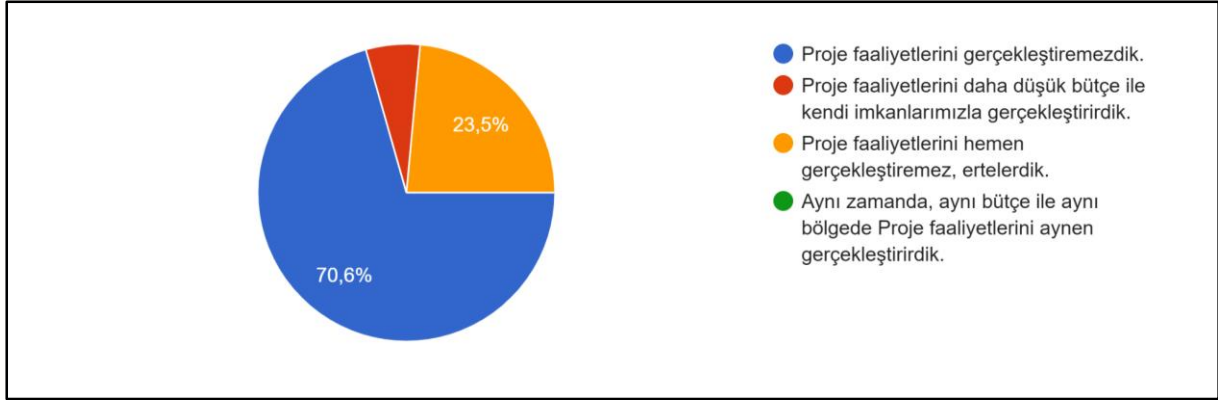
Şekil 4. Programın İl Dağılımı

4.3.4.1 Ajans Desteği Olmasa İdi, Projenizin Devamı Konusunda Durum Ne Olurdu?

Şekil 5'te, "Ajans desteği olmasa idi, projenizin devamı konusunda durum ne olurdu?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve bunlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- %70,6 (12 paydaş): "Proje faaliyetlerini gerçekleştiremezdik."
- %23,5 (4 paydaş): "Proje faaliyetlerini hemen gerçekleştirmez, ertelerdik."
- %5,9 (1 paydaş): "Proje faaliyetlerini daha düşük bütçe ile kendi imkânlarımızla gerçekleştirdik."
- %0 (0 paydaş): "Aynı zamanda, aynı bütçe ile aynı bölgede Proje faaliyetlerini aynen gerçekleştirdik."

Bu veriler, Ajans desteğinin projelerin devam etmesi ve başarılı bir şekilde yürütülmesi için ne kadar kritik bir role sahip olduğunu göstermektedir.

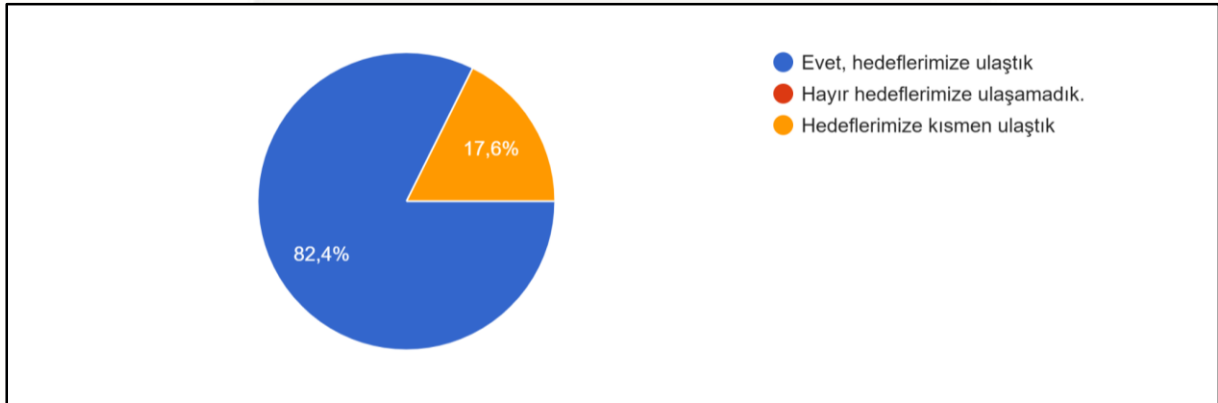
Şekil 5. Ajans desteği olmasa idi, projenizin devamı konusunda durum ne olurdu?

4.3.4.2 Ajanstan Aldığınız Destek İle Projedeki Hedeflerinize Ulaştınız Mı?

Şekil 8'de, "Ajanstan aldığınız destek ile projedeki hedeflerinize ulaştınız mı?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve bunlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- %82,4 (14 paydaş): "Evet, hedeflerimize ulaştık."
- %17,6 (3 paydaş): "Hedeflerimize kısmen ulaştık."
- %0 (0 paydaş): "Hayır, hedeflerimize ulaşamadık."

Bu veriler, Ajans desteğinin projelerin hedeflerine ulaşmasında önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

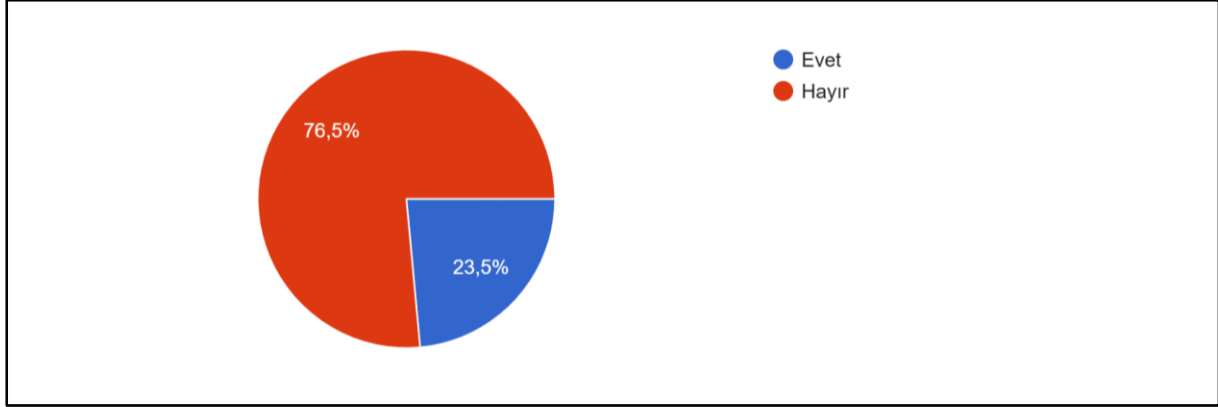
Şekil 6. Ajanstan aldığınız destek ile projedeki hedeflerinize ulaştınız mı?

4.3.4.3 Ajanstan Destek Almadan Önce, Başka Kurumdan Destek Almak İçin Proje Yazdınız Mı?

Şekil 7'de, "Ajanstan destek almadan önce, başka kurumdan destek almak için proje yazdınız mı?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve bunlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- %23,5 (4 paydaş): "Evet"
- %76,5 (13 paydaş): "Hayır"

Bu veriler, Ajans desteği almadan önce projelerine destek arayışında olanların çoğunlukta olmadığını göstermektedir.

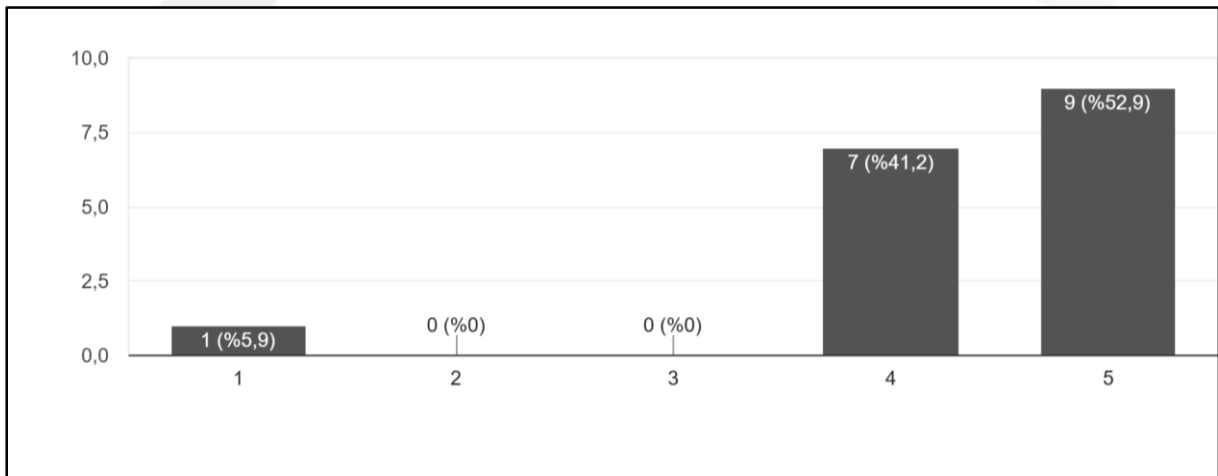
Şekil 7. Ajanstan destek almadan önce, başka kurumdan destek almak için proje yazdınız mı?

4.3.4.4 Projenin, kurumunuzun insan kaynağının kapasitesini geliştirmeye katkısı ne düzeyde oldu?

Şekil 8'de, "Projenin, kurumunuzun insan kaynağının kapasitesini geliştirmeye katkısı ne düzeyde oldu?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve bunlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- 1 yanıt (5,9%): Düzey 1
- 0 yanıt (0%): Düzey 2
- 0 yanıt (0%): Düzey 3
- 7 yanıt (41,2%): Düzey 4
- 9 yanıt (52,9%): Düzey 5

Bu veriler, projelerin kurumların insan kaynağı kapasitesini geliştirmeye önemli katkı sağladığını göstermektedir.

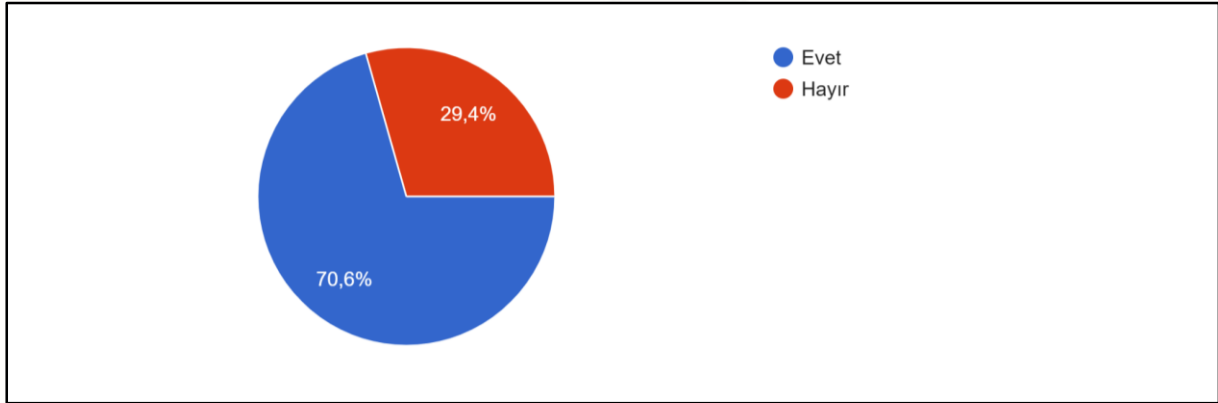
Şekil 8. Projenin, kurumunuzun insan kaynağının kapasitesini geliştirmeye katkısı ne düzeyde oldu?

4.3.4.5 Doğrudan İstihdam

Şekil 9'da, "Tamamladığınız proje bölgedeki istihdama doğrudan katkı sağladı mı?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve bunlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- %70,6 (12 paydaş): "Evet"
- %29,4 (5 paydaş): "Hayır"

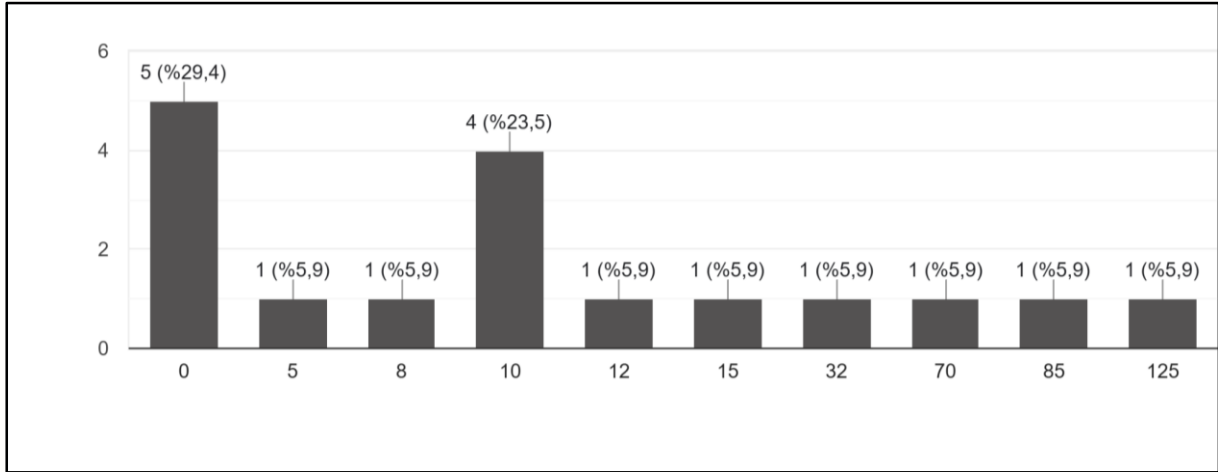
Bu veriler, projelerin bölgedeki istihdama doğrudan katkı sağladığını göstermektedir. Çoğunluk, projelerin bölgedeki istihdama pozitif bir etkisi olduğunu belirtmiştir.

Şekil 9. Tamamladığınız proje bölgedeki istihdama doğrudan katkı sağladı mı?

Şekil 10'da, "Tamamladığınız proje bölgedeki istihdama doğrudan katkı sağladı mı?" sorusuna "Evet" cevabı veren projelerdeki istihdam sayıları gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve yanıtlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- 0 kişilik istihdam: 5 yanıt (29,4%)
- 5 kişilik istihdam: 1 yanıt (5,9%)
- 8 kişilik istihdam: 1 yanıt (5,9%)
- 10 kişilik istihdam: 4 yanıt (23,5%)
- 12 kişilik istihdam: 1 yanıt (5,9%)
- 15 kişilik istihdam: 1 yanıt (5,9%)
- 32 kişilik istihdam: 1 yanıt (5,9%)
- 70 kişilik istihdam: 1 yanıt (5,9%)
- 85 kişilik istihdam: 1 yanıt (5,9%)
- 125 kişilik istihdam: 1 yanıt (5,9%)

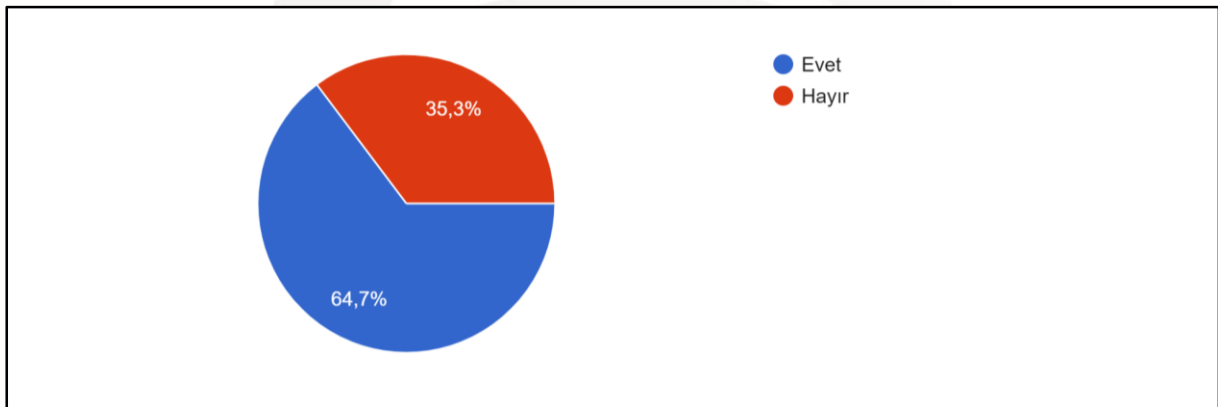
Şekil 10. Doğrudan İstihdam Sayısı

4.3.4.6 Dolaylı İstihdam

Şekil 11'de, "Tamamladığınız proje bölgedeki istihdama dolaylı katkı sağladı mı?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve bunlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- %64,7 (11 paydaş): "Evet"
- %35,3 (6 paydaş): "Hayır"

Bu veriler, projelerin bölgedeki istihdama dolaylı katkı sağlama potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir.

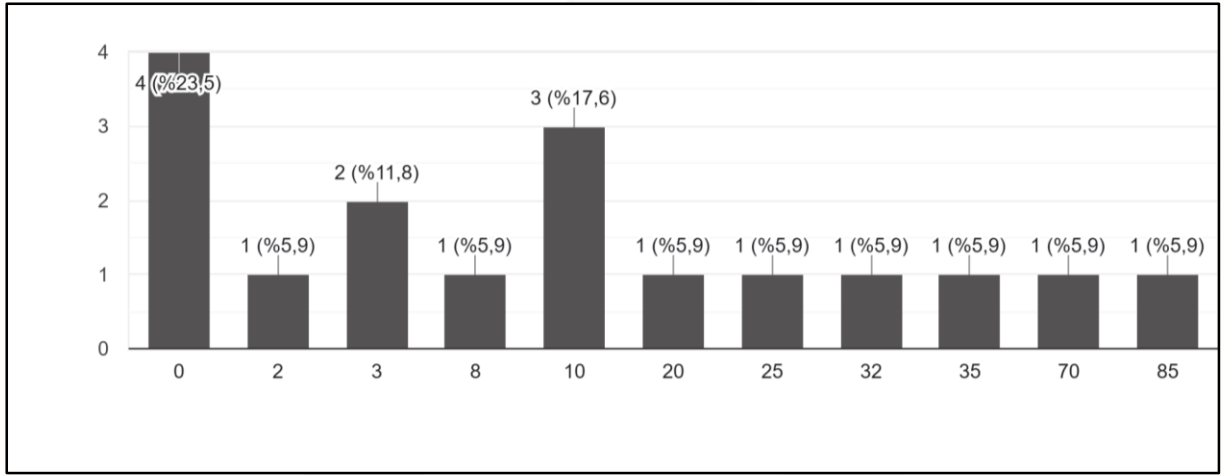
Şekil 11. Tamamladığınız proje bölgedeki istihdama dolaylı katkı sağladı mı?

Grafikte, " Tamamladığınız proje bölgedeki istihdama dolaylı katkı sağladı mı " sorusuna "Evet" cevabı veren projelerdeki istihdam sayıları gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve yanıtlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- 0 kişilik istihdam: 4 yanıt (23,5%)
- 2 kişilik istihdam: 1 yanıt (5,9%)

- 3 kişilik istihdam: 2 yanıt (11,8%)
- 8 kişilik istihdam: 1 yanıt (5,9%)
- 10 kişilik istihdam: 3 yanıt (17,6%)
- 20 kişilik istihdam: 1 yanıt (5,9%)
- 25 kişilik istihdam: 1 yanıt (5,9%)
- 32 kişilik istihdam: 1 yanıt (5,9%)
- 35 kişilik istihdam: 1 yanıt (5,9%)
- 70 kişilik istihdam: 1 yanıt (5,9%)
- 85 kişilik istihdam: 1 yanıt (5,9%)

Bu veriler, Ajans desteği ile oluşturulan istihdamın oldukça değişken olduğunu göstermektedir. Bazı projeler hiç istihdam yaratmazken, bazıları oldukça yüksek sayıda iş imkanı sağlamıştır.

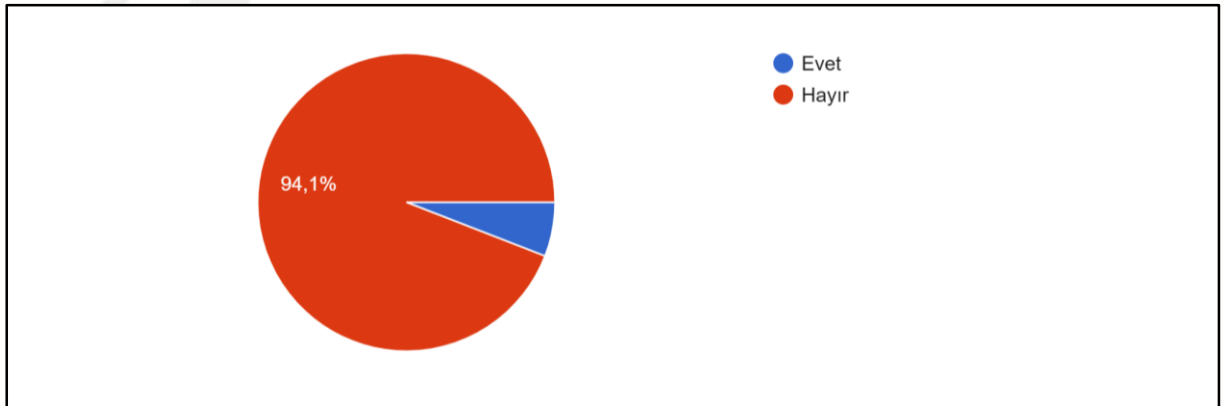

Şekil 12. Dolaylı İstihdam Sayısı

Şekil 13'te, "Proje sayesinde engelli istihdamı oluştu mu?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve yanıtlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- %94,1 (16 paydaş): "Hayır"
- %5,9 (1 paydaş): "Evet"

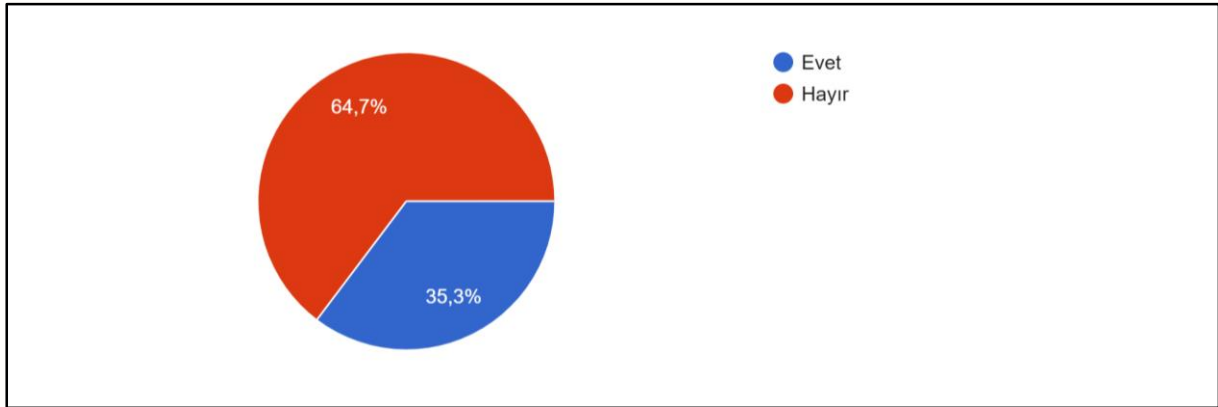
Bu veriler, projelerin engelli bireyler için istihdam yaratma amacında olmadığını göstermektedir.

Şekil 13. Engelli İstihdamı

Şekil 14'te, "Proje sayesinde kadın istihdamı oluştu mu?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve bunlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

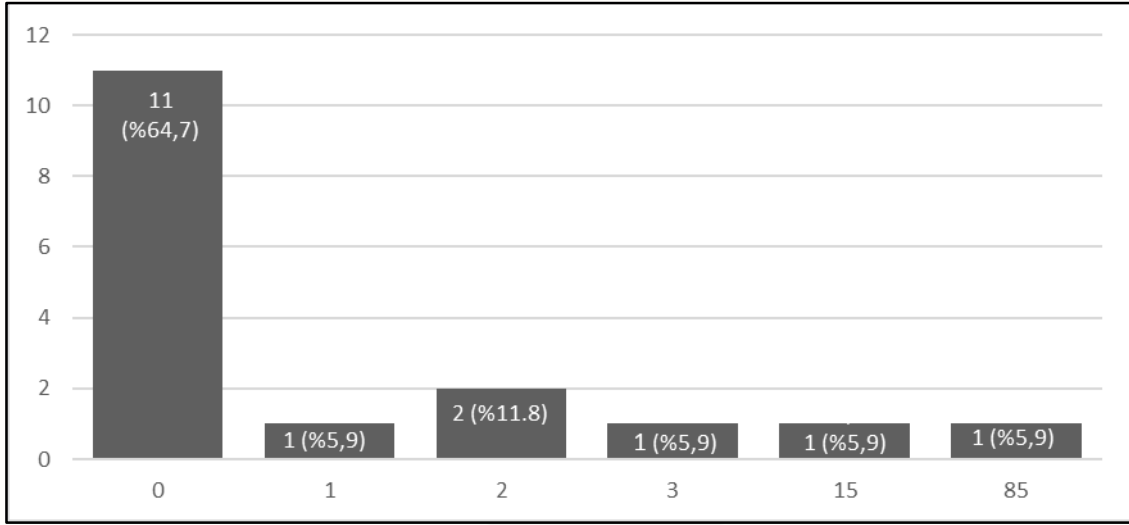
- %64,7 (11 paydaş): "Hayır"
- %35,3 (6 paydaş): "Evet"

Şekil 14. Kadın İstihdamı

Şekil 15'te, "Proje sayesinde kadın istihdamı oluştu mu?" sorusuna "Evet" cevabı veren projelerdeki kadın istihdam dağılımı gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve yanıtlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- 0 kadın: 11 yanıt (64,7%)
- 1 kadın: 1 yanıt (5,9%)
- 2 kadın: 2 yanıt (11,8%)
- 3 kadın: 1 yanıt (5,9%)
- 15 kadın: 1 yanıt (5,9%)
- 85 kadın: 1 yanıt (5,9%)

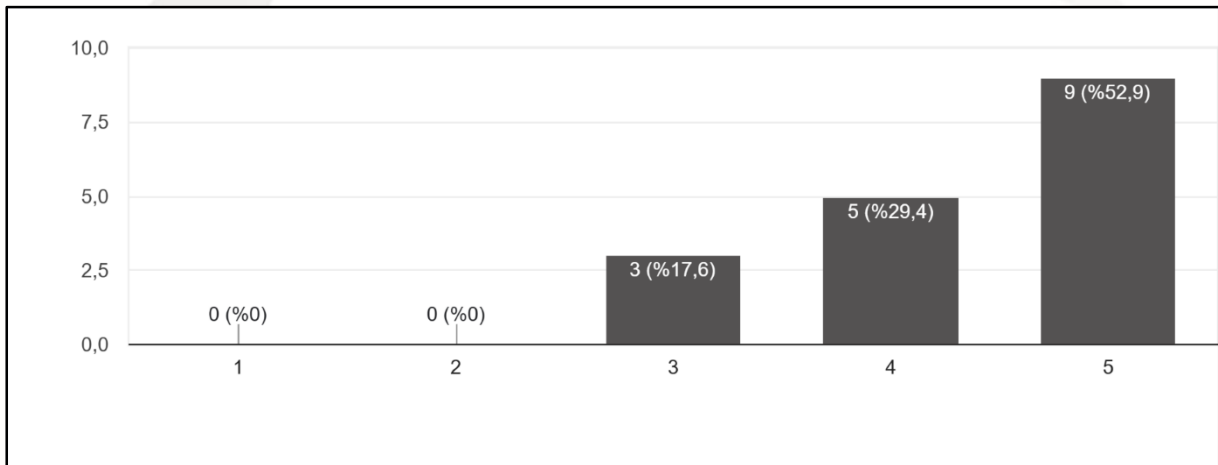
Şekil 15. Kadın İstihdam Sayısı

4.3.4.7 Eğitim

Şekil 16'da, "Projeniz sonrası kurumunuzun eğitim altyapısında ne düzeyde artış yaşandı?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve bunlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- 0 yanıt (0%): Katkı düzeyi 1
- 0 yanıt (0%): Katkı düzeyi 2
- 3 yanıt (17,6%): Katkı düzeyi 3
- 5 yanıt (29,4%): Katkı düzeyi 4
- 9 yanıt (52,9%): Katkı düzeyi 5

Bu veriler, projelerin kurumların eğitim altyapısını geliştirmede önemli katkı sağladığını göstermektedir. Katılımcıların çoğunluğu, projenin katkı düzeyini 4 veya 5 olarak değerlendirmiş, yani yüksek bir katkı olduğunu belirtmiştir.

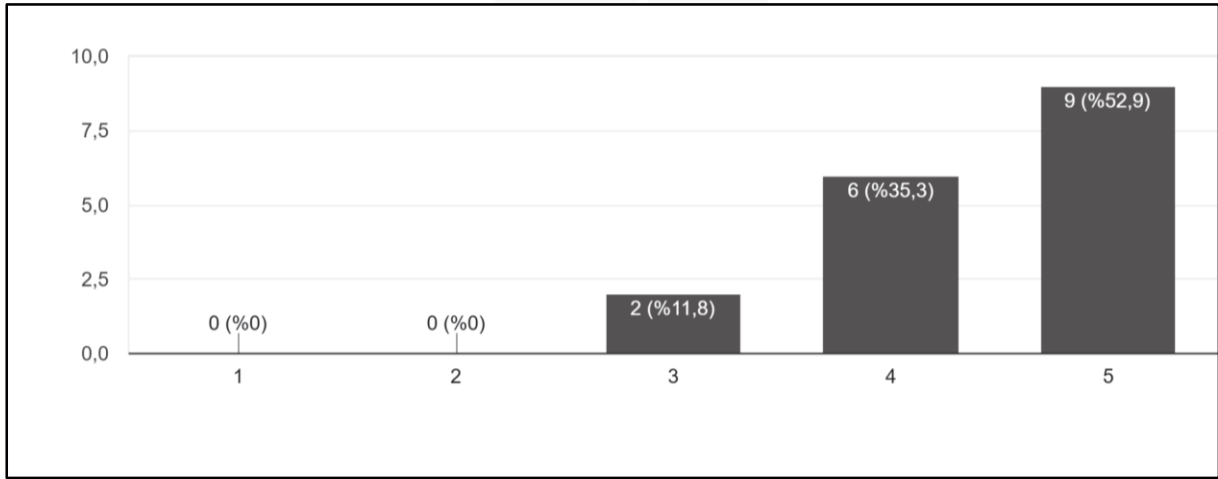

Şekil 16. Projeniz sonrası kurumunuzun eğitim altyapısında ne düzeyde artış yaşandı?

Şekil 17’de, "Projeniz sonrası öğrencilerin eğitim faaliyetlerinde ne düzeyde artış yaşandı?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve bunlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- Katkı düzeyi 1: 0 yanıt (0%)
- Katkı düzeyi 2: 0 yanıt (0%)
- Katkı düzeyi 3: 2 yanıt (11,8%)
- Katkı düzeyi 4: 6 yanıt (35,3%)
- Katkı düzeyi 5: 9 yanıt (52,9%)

Bu veriler, projelerin öğrencilerin eğitim faaliyetlerinde büyük ölçüde artış sağladığını göstermektedir. Katılımcıların çoğunluğu, projenin eğitim faaliyetlerine 4 veya 5 düzeyde katkı sağladığını belirtmiştir.

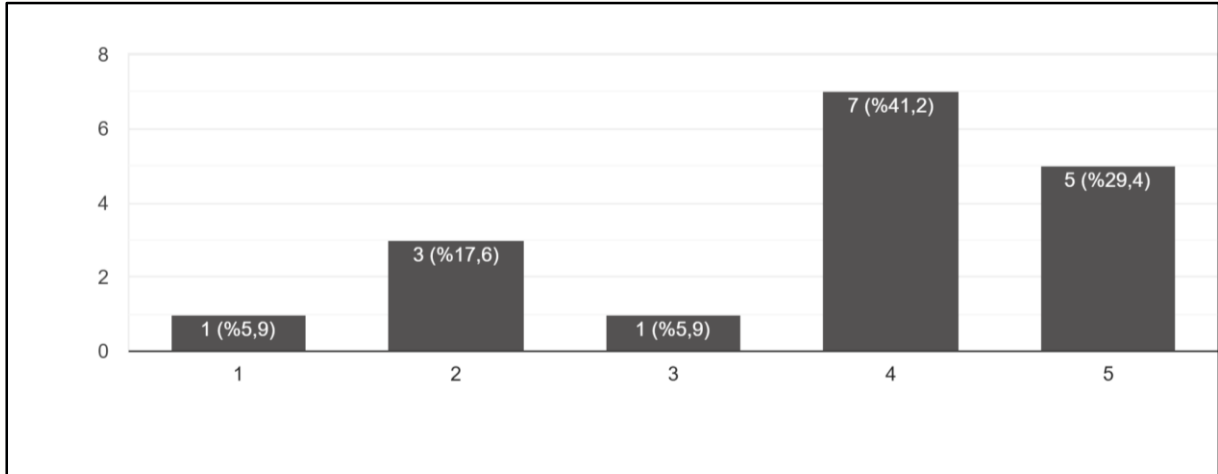
Şekil 17. Projeniz sonrası öğrencilerin eğitim faaliyetlerinde ne düzeyde artış yaşandı?

4.3.4.8 İşbirliği

Şekil 18’de, "Projeniz sonrası kurumunuz ile imalat sanayi çatı kuruluşları arasındaki işbirliği tesisinde ne düzeyde artış yaşandı?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve yanıtlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- 1 yanıt (%5,9): Katkı düzeyi 1
- 3 yanıt (%17,6): Katkı düzeyi 2
- 1 yanıt (%5,9): Katkı düzeyi 3
- 7 yanıt (%41,2): Katkı düzeyi 4
- 5 yanıt (%29,4): Katkı düzeyi 5

Bu veriler, projelerin kurumlar ile imalat sanayi çatı kuruluşları arasındaki işbirliğini önemli ölçüde artırdığını göstermektedir.

Şekil 18. Projeniz sonrası kurumunuz ile imalat sanayi çatı kuruluşları arasındaki işbirliği tesisinde ne düzeyde artış yaşandı?

4.3.5 Sürdürülebilirlik

Proje yönetim mekanizmaları içerisinde projelerin başarı ile tamamlanması kadar proje sonrası süreçler de ön plana çıkmaktadır. Özellikle proje sahiplerinin destek periyodu bittikten sonra mevcut durumlarını koruyarak desteğe konu faaliyetlerinin ekonomik, çevresel, sosyo-kültürel eksenlerde iyileşerek devam etmesi beklenmektedir. Bu durum özellikle kamu kaynakları kullanılarak oluşturulan mali destek programları için çok daha büyük önem teşkil etmektedir. Çünkü projelerin kendilerine sürdürülebilir bir yapı kazandırmaları kullanılan kaynakların doğru yerde ve doğru şekilde yapıldığının en büyük göstergesidir. Bu bağlamda 2019 yılı Mesleki Eğitim Mali Destek Programı kapsamında destek gören kurum ve kuruluşların sürdürülebilirlikleri bu başlık altında incelenmiştir.

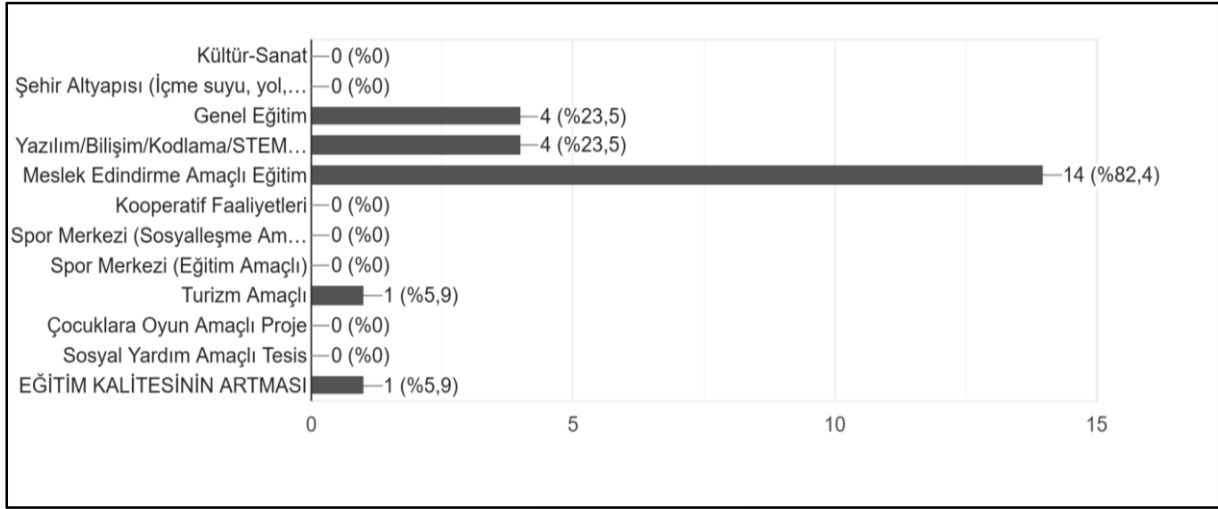
Program kapsamında destek alan 17 adet kurum ile yapılan görüşme neticesinde bütün kurumların faaliyetlerine devam ettiği gözlenmiştir.

4.3.5.1 Faaliyet Alanı ve Yatırım Türü

Şekil 19'da, "Projeniz ile hayata geçirilen tesisin faaliyet alanını en iyi nasıl tanımlarsınız?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 katılımcıdan 24 yanıt bulunmaktadır ve bunlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- 4 yanıt (%23,5): Genel Eğitim
- 4 yanıt (%23,5): Yazılım/Bilişim/Kodlama/STEM
- 14 yanıt (%82,4): Meslek Edindirme Amaçlı Eğitim
- 1 yanıt (%5,9): Turizm Amaçlı
- 1 yanıt (%5,9): Eğitim Kalitesinin Artması

Bu veriler, projelerin büyük bir çoğunluğunun "Meslek Edindirme Amaçlı Eğitim" alanına odaklandığını göstermektedir (%82,4).

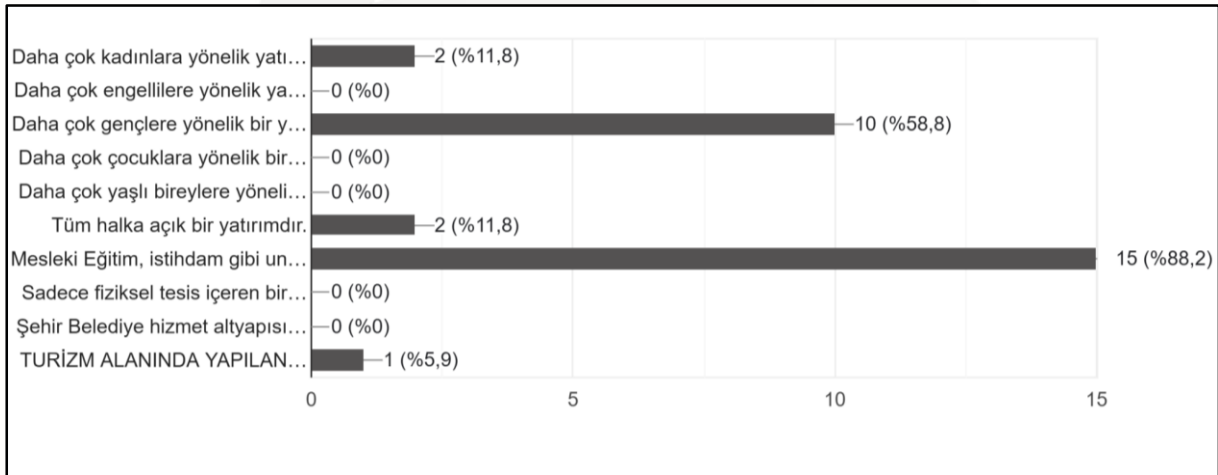

Şekil 19. Projeniz ile hayata geçirilen tesisin faaliyet alanını en iyi nasıl tanımlarsınız?

Şekil 20'de, "Projenizin yatırım türünü nasıl tanımlarsınız?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 katılımcıdan 30 yanıt bulunmaktadır ve yanıtlar řu şekilde dağılım göstermektedir:

- Daha çok kadınlara yönelik yatırım: 2 yanıt (%11,8)
- Daha çok gençlere yönelik bir yatırım: 10 yanıt (%58,8)
- Tüm halka açık bir yatırımdır: 2 yanıt (%11,8)
- Mesleki Eğitim, istihdam gibi unsurları içeren yatırım: 15 yanıt (%88,2)
- Turizm alanında yapılan yatırım: 1 yanıt (%5,9)

Bu veriler, projelerin büyük  l de gençlere ve mesleki eğitime yönelik olduğunu göstermektedir. Çoğunluk (%88,2), projelerinin mesleki eğitim ve istihdam unsurlarını içerdiğini belirtmiştir.

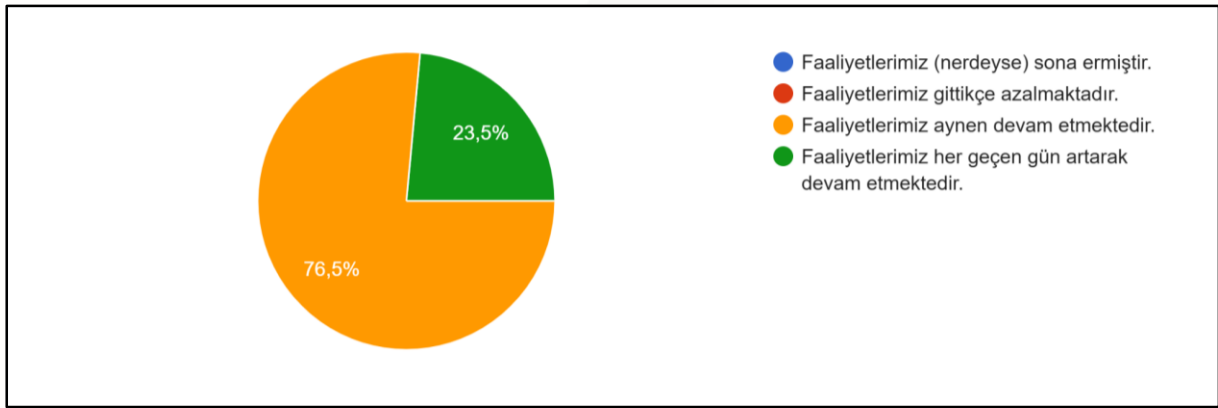
Şekil 20. Projenizin yatırım türünü nasıl tanımlarsınız?

4.3.5.2 Tesis Faaliyetleri ve Bakım/Onarım

Şekil 21'de, "İlgili projeler kapsamında kurulan tesisler aktif olarak faaliyetlerine devam ediyorlar mı?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve yanıtlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- %76,5 (13 paydaş): "Faaliyetlerimiz aynen devam etmektedir."
- %23,5 (4 paydaş): "Faaliyetlerimiz her geçen gün artarak devam etmektedir."

Bu veriler, projeler kapsamında kurulan tesislerin tamamının faaliyetlerinin devam ettiğini göstermektedir. Ayrıca, %23,5'lik bir kesim, faaliyetlerinin artarak devam ettiğini belirtmiştir.

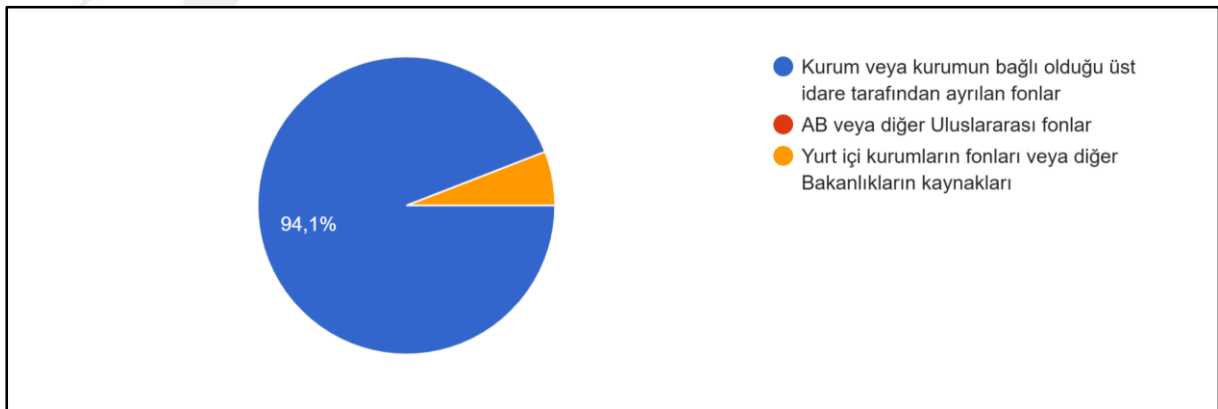

Şekil 21. İlgili projeler kapsamında kurulan tesisler aktif olarak faaliyetlerine devam ediyorlar mı?

Şekil 22'de, "Proje kapsamında bir tesis ortaya çıkmış ise, bakım/onarım masrafları nasıl karşılanmaktadır?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve yanıtlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- %94,1 (16 paydaş): "Kurum veya kurumun bağlı olduğu üst idare tarafından ayrılan fonlar"
- %5,9 (1 paydaş): "Yurt içi kurumların fonları veya diğer Bakanlıkların kaynakları"

Bu veriler, projeler kapsamında ortaya çıkan tesislerin bakım ve onarım masraflarının büyük ölçüde kurumların veya bağlı oldukları üst idarelerin fonları ile karşılandığını göstermektedir.

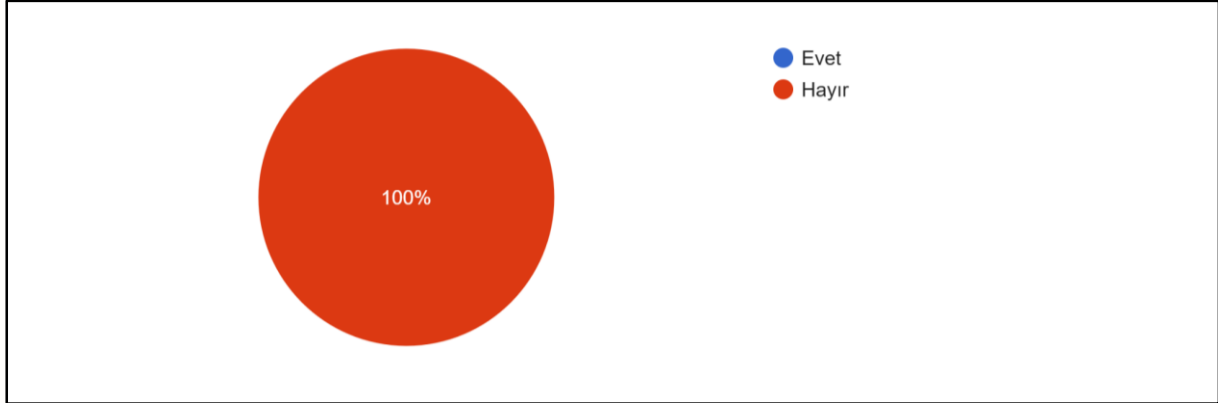

Şekil 22. Proje kapsamında bir tesis ortaya çıkmış ise, bakım/onarım masrafları nasıl karşılanmaktadır?

Şekil 23'te, "Aynı projenin/tesisin faaliyetlerinin devamı için başka kurumlardan (AB, Bakanlıklar, Özel fonlar, vb.) fon aldınız mı?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve yanıtlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- %100 (17 kişi): "Hayır"

Bu veriler, projelerin veya tesislerin faaliyetlerinin devamı için başka kurumlardan fon alınmadığını göstermektedir.

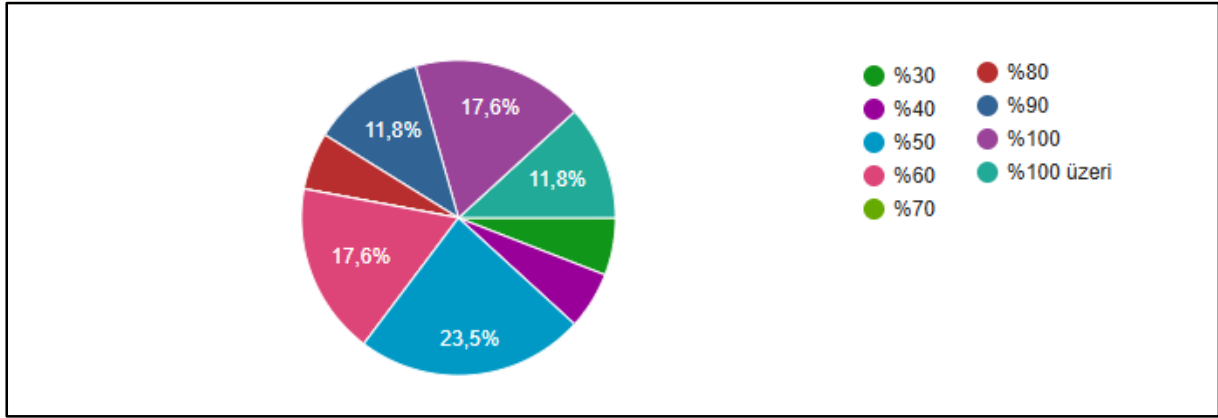
Şekil 23. Aynı projenin/tesisin faaliyetlerinin devamı için başka kurumlardan (AB, Bakanlıklar, Özel fonlar, vb.) fon aldınız mı?

4.3.5.3 Performans Göstergeleri ve Nihai Kullanıcılar

Şekil 24'te, "İlgili tesisler nihai performans göstergelerinde öngörülen faydalanıcı sayısının % kaçından faaliyetlerine devam etmektedirler?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve yanıtlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- %30: 1 yanıt (5,9%)
- %40: 1 yanıt (5,9%)
- %50: 4 yanıt (23,5%)
- %60: 3 yanıt (17,6%)
- %80: 1 yanıt (5,9%)
- %90: 2 yanıt (11,8%)
- %100: 3 yanıt (17,6%)
- %100 üzeri: 2 yanıt (11,8%)

Bu veriler, tesislerin çok büyük bir çoğunluğunun öngörülen faydalanıcı sayısının en az %50'sinden fazlası kapasitede devam ettiğini göstermektedir.

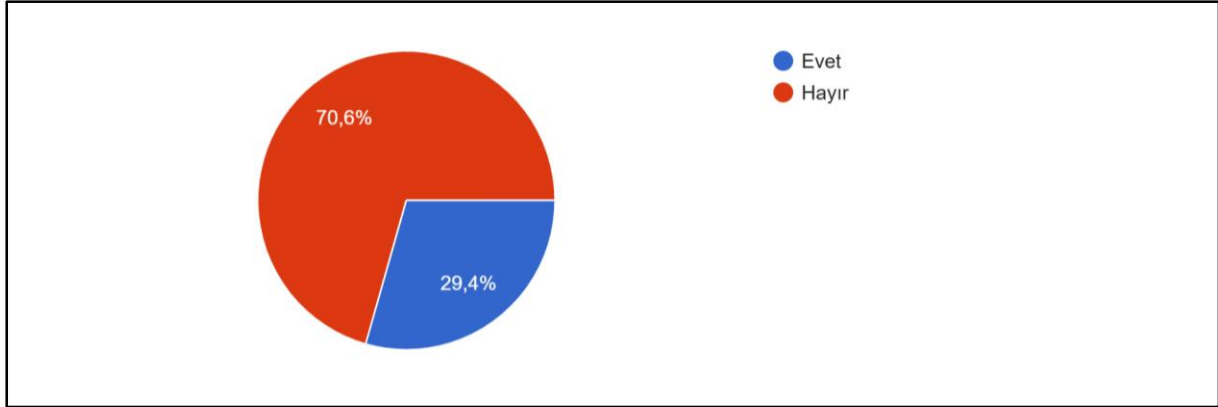

Şekil 24. İlgili tesisler nihai performans göstergelerinde öngörülen faydalanıcı sayısının % kaçından faaliyetlerine devam etmektedirler?

Şekil 25'te, "İlgili projelerin nihai kullanıcılara ulaşmak için yürüttükleri özel pazarlama/reklam yöntemleri/sosyal medya yönetimi var mıdır?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve yanıtlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- Evet: 5 yanıt (29,4%)
- Hayır: 12 yanıt (70,6%)

Bu veriler, projelerin büyük bir çoğunluğunun nihai kullanıcılara ulaşmak için özel pazarlama/reklam yöntemleri veya sosyal medya yönetimi uygulamadığını göstermektedir. Katılımcıların %70,6'sı, projelerinin bu tür yöntemler kullanmadığını belirtmiştir.

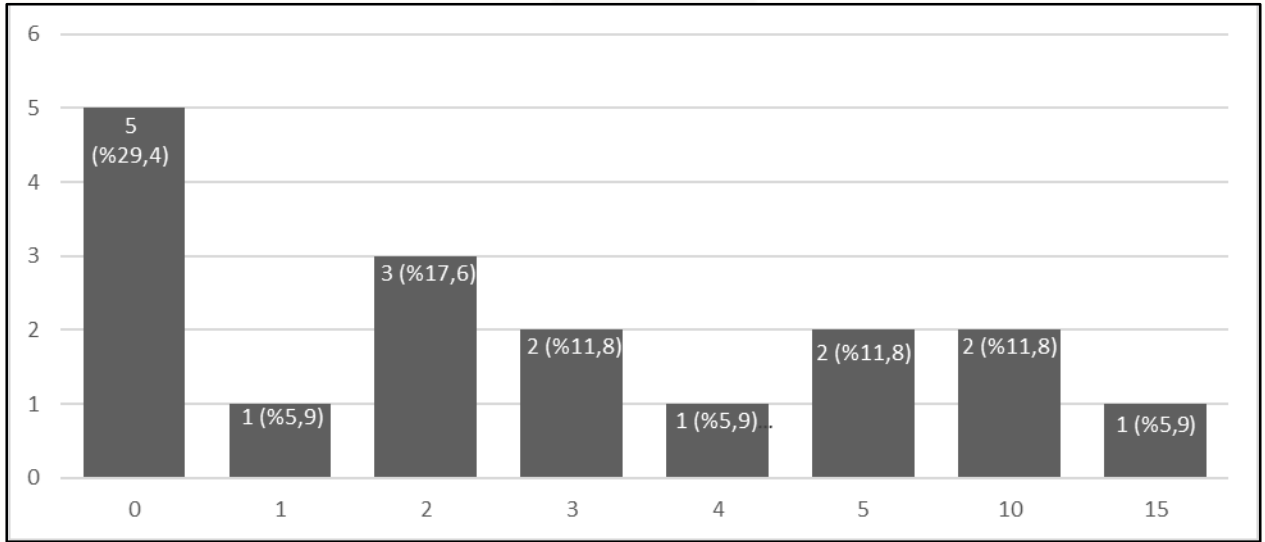
Şekil 25. İlgili projelerin nihai kullanıcılara ulaşmak için yürüttükleri özel pazarlama/reklam yöntemleri/sosyal medya yönetimi var mıdır?

4.3.5.4 Proje Sonrası Tesislerdeki Aktivite

Şekil 26'da, "Proje ile kurulan yapı/tesis(ler) bünyesinde yıllık ortalama düzenlenen/gerçekleşen organizasyon sayısı nedir?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve yanıtlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- 0 organizasyon: 5 yanıt (%29,4)
- 1 organizasyon: 1 yanıt (%5,9)
- 2 organizasyon: 3 yanıt (%17,6)
- 3 organizasyon: 2 yanıt (%11,8)
- 4 organizasyon: 1 yanıt (%5,9)
- 5 organizasyon: 2 yanıt (%11,8)
- 10 organizasyon: 2 yanıt (%11,8)
- 15 organizasyon: 1 yanıt (%5,9)

Bu veriler, projelerle kurulan tesislerde düzenlenen organizasyonların sayısında önemli bir çeşitlilik olduğunu göstermektedir. En fazla yanıtın (5 yanıt) 0 organizasyon için verilmiş olması, bazı tesislerde hiç organizasyon düzenlenmediğini işaret etmektedir.

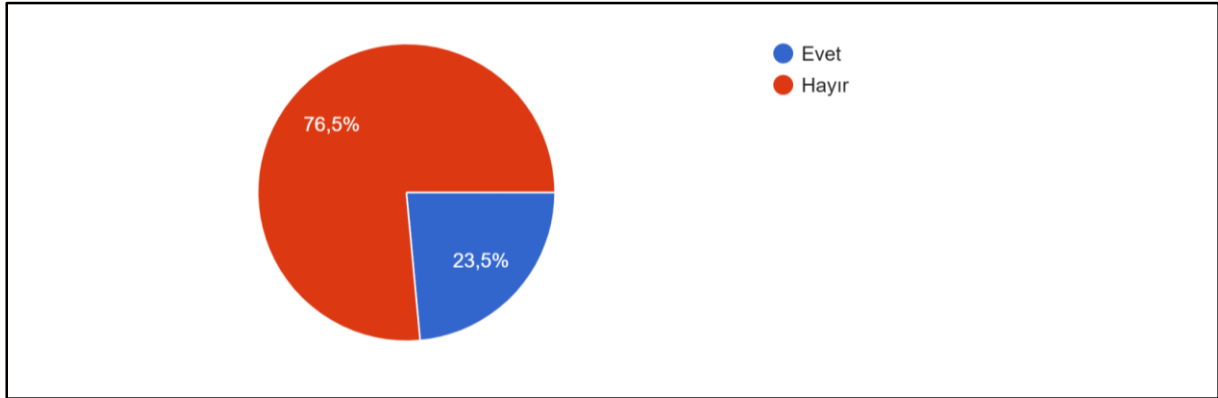

Şekil 26. Proje ile kurulan yapı/tesis(ler) bünyesinde yıllık ortalama düzenlenen/gerçekleşen organizasyon sayısı nedir?

Şekil 27’de, "İlgili projeler ek fonlar ile aktivite sayılarını/kapsamlarını artırmışlar mıdır?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve yanıtlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- Evet: 4 yanıt (%23,5)
- Hayır: 13 yanıt (%76,5)

Bu veriler, projelerin ek fonlar ile aktivite sayıları veya kapsamlarını artırma konusunda yeterince etkili olmadığını göstermektedir. Katılımcıların %76,5’i, ek fonların aktiviteleri artırmada etkili olmadığını belirtmiştir.

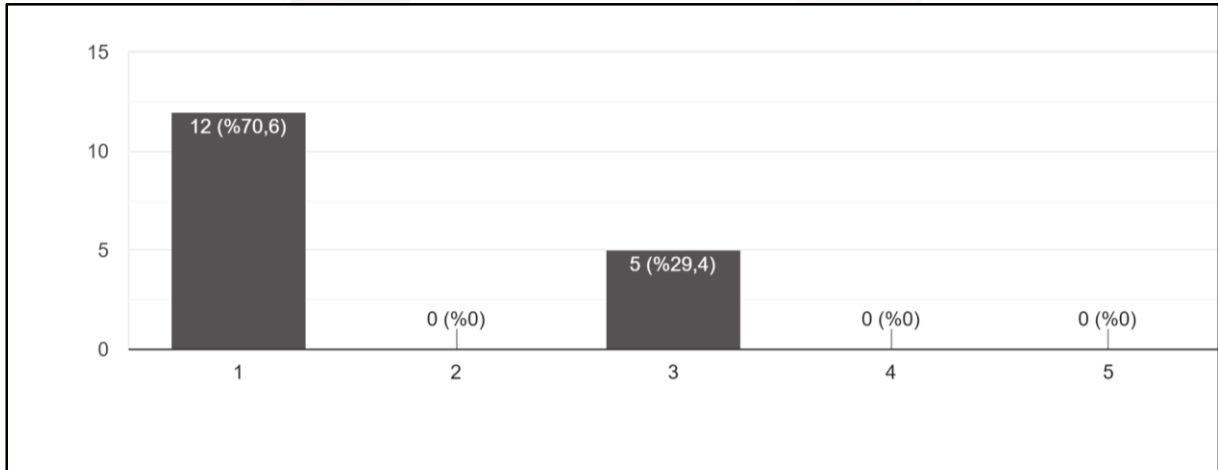

Şekil 27. İlgili projeler ek fonlar ile aktivite sayılarını/kapsamlarını artırmışlar mıdır?

Şekil 28'de, "İlgili projeler ek fonlar ile aktivite sayılarını/kapsamlarını artırmışlar mıdır?" sorusuna "Evet" cevabı veren projelerdeki aktivite artış düzeyleri gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve yanıtlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- Düzey 1: 12 yanıt (%70,6)
- Düzey 2: 0 yanıt (%0)
- Düzey 3: 5 yanıt (%29,4)
- Düzey 4: 0 yanıt (%0)
- Düzey 5: 0 yanıt (%0)

Bu veriler, projeler kapsamında yaşanan artışların büyük bir çoğunluğunun düşük düzeyde olduğunu göstermektedir.

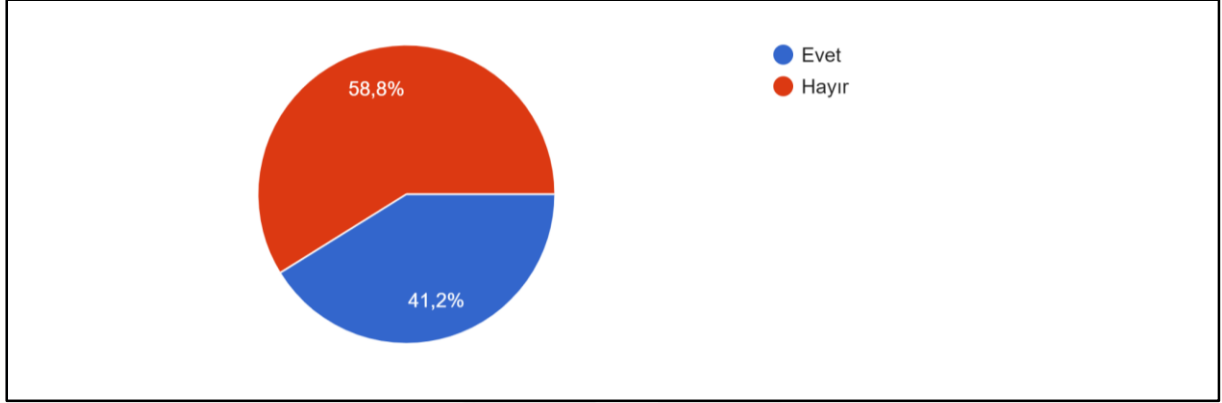
Şekil 28. Aktivite Artış Düzeyi

4.3.5.5 Başarı ve Görünürlük

Şekil 29'da, "Mesleki eğitim alan öğrencilerin bölge genelindeki istihdam düzeylerinde artış, özel başarılar (öğrencilerin çeşitli yarışmalarda almış olduğu birincilikler, madalyalar, vb.) mevcut mudur?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve yanıtlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- Evet: 7 yanıt (%41,2)
- Hayır: 10 yanıt (%58,8)

Bu veriler, mesleki eğitim gören öğrencilerin önemli bir kısmının özel başarılar elde ettiğini ve istihdam düzeylerinin arttığını göstermektedir.

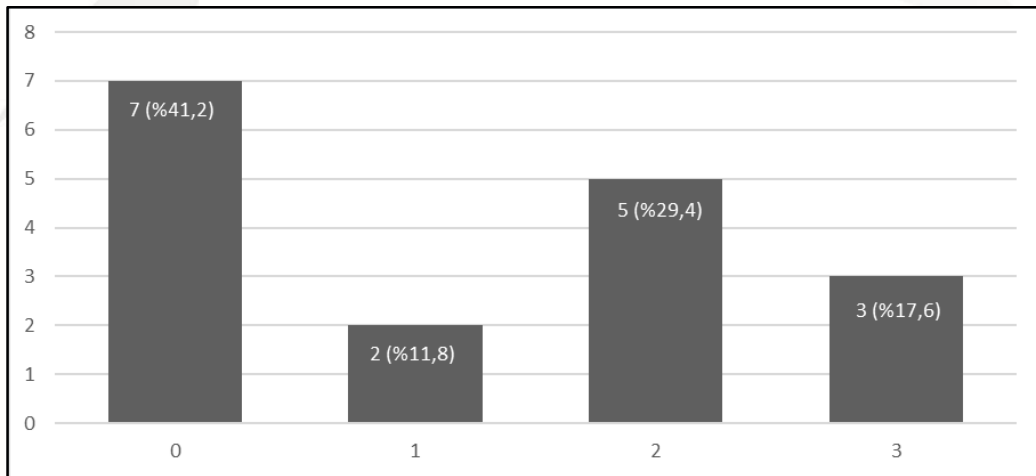

Şekil 29. Öğrencilerin İstihdam ve Başarı Durumu

Şekil 30'da, "İlgili projelerin görünürlük açısından ulusal/yerel yayın organlarında yıllık ortalama haber/röportaj sayısı?" sorusuna verilen yanıtlar gösterilmektedir. Toplamda 17 yanıt bulunmaktadır ve yanıtlar şu şekilde dağılım göstermektedir:

- 0 haber/röportaj: 7 yanıt (%41,2%)
- 1 haber/röportaj: 2 yanıt (%11,8%)
- 2 haber/röportaj: 5 yanıt (%29,4%)
- 3 haber/röportaj: 3 yanıt (%17,6%)

Bu veriler, projelerin ulusal ve yerel medya organlarında görünürlüğünün oldukça değişken olduğunu göstermektedir. En fazla yanıt, %41,2 ile projelerin büyük bir kısmının medyada hiç yer almadığını göstermektedir.

Şekil 30. İlgili projelerin görünürlük açısından ulusal/yerel yayın organlarında yıllık ortalama haber/röportaj sayısı

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bu rapor kapsamında TR72 Bölgesi'nde faaliyet gösteren mesleki eğitim kurumlarına yönelik hazırlanan 2019 yılı Mesleki Eğitim Mali Destek Programı'nın oluşturduğu etkilerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu değerlendirme sürecinde program kapsamında destek alarak başarı ile tamamlanmış projelere ait çıktılar ve sonuçlar, desteğin amaç, öncelikleri ve hedefleri ile ilişkilendirilerek, "Kalkınma Ajanslarınca Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar" doğrultusunda ilgililik, etkinlik, etkililik, etki ve sürdürülebilirlik ana kriterleri altında değerlendirilmiştir. Elde edilen temel tespitler aşağıda listelenmiştir.

2019 Yılı Mesleki Eğitim Mali Destek Programı'nın öncelikleri "Mesleki eğitim kurumlarının eğitim altyapısının (sınıf, laboratuvar, atölye, makine-teçhizat ve eğitim materyalleri) ve insan kaynağının geliştirilmesi" ve "İmalat sanayi, hizmet sektörü ve çatı kuruluşlar ile mesleki eğitim kurumları arası işbirliğinin artırılması" şeklinde tanımlanmıştır. Programa toplam 72 proje başvurusu yapılmış olup 19 proje başarılı olarak ilan edilmiş ve sözleşme imzalamaya davet edilmiştir. Sözleşme imzalanan 19 projeden 2 tanesi ise uygulama döneminde feshedilmiştir. Böylece 17 proje desteklenerek başarıyla tamamlanmıştır. Program için 9 milyon TL'lik bütçe tahsis edilmiştir. Programa ayrılan bütçenin %87'si sözleşmeye bağlanmış, ancak uygulama aşamasında projelerin feshedilmesi ile bu oran %79,6'ya düşmüştür.

2019 Yılı Mesleki Eğitim Mali Destek Programı'nda destek almaya hak kazanan 19 başvuru sahibinden 2 tanesi sözleşme süresinde proje faaliyetlerini tamamlayamadığı için Yönetim Kurulu Kararı ile projeleri doğrudan fesih olmuştur.

Programdan bölgenin üç ilindeki mesleki eğitim kurumları yararlanmıştır. Yararlanıcıların programa başvurularındaki temel amaç; eğitim-öğretim açısından güncel teknolojilerden faydalanmak olmuştur. Program, yararlanıcıların ihtiyaçlarıyla uyumlu şekilde tasarlanmıştır. Program ayrıca, ulusal ve bölgesel politikalardaki önceliklerle de uyum içindedir.

Anket cevaplarına göre katılımcıların büyük çoğunluğu Ajans desteği olmadan projeyi gerçekleştiremeyeceklerini belirtmiştir. Ayrıca, %82,4'lük kısım hedeflerine ulaştıklarını belirtirken, %17,6'lık kısım hedeflerine kısmen ulaştıklarını belirtmiştir. Bununla birlikte sadece %23,5'lik kısım bu program öncesi başka kurumlardan destek talebinde bulunmuştur.

Yararlanıcıların büyük bir kısmı (%94,1) proje sonrası insan kaynağı kapasitelerinin geliştiğini belirtmiştir. Ayrıca %65 civarında bir kesim projenin bölgedeki istihdama doğrudan ve/veya dolaylı katkı sağladığını belirtmiştir.

Program kapsamında ağırlıklı olarak makine ve ekipman alımına yönelik destek verilmiştir. Bu alımlar neticesinde kurumların eğitim faaliyetlerinde önemli ölçüde teknolojik gelişim ve altyapıya ulaştıkları görülmektedir. Ayrıca, projeler yoluyla kurumlar ile imalat sanayi çatı kuruluşları arasındaki işbirliklerinin arttığı vurgulanmıştır.

KAYNAKÇA

- [1] Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, «TR72 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı,» [Çevrimiçi]. Available: <https://www.oran.org.tr/images/dosyalar/111.pdf>.
- [2] Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, «2019 yılı Mesleki Eğitim Mali Destek Program Rehberi,» [Çevrimiçi]. Available: http://oran.org.tr/images/dosyalar/2019_mdp_rehber.pdf.
- [3] T.C. Milli Eğitim Eğitim Bakanlığı, «Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi ve Eylem Planı,» [Çevrimiçi]. Available: <https://abdigm.meb.gov.tr/projeler/ois/017.pdf>.
- [4] T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, «Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi,» [Çevrimiçi]. Available: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/06/20150625-5-1.pdf>.
- [5] T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, «On Birinci Kalkınma Planı,» [Çevrimiçi]. Available: https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/On_Birinci_Kalkinma_Plani-2019-2023.pdf.
- [6] T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, «Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi 2014-2023,» [Çevrimiçi]. Available: https://sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/2014-2023_Bölgesel_Gelişme_Ulusal_Stratejisi.pdf.
- [7] TÜBİTAK, «Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi (2011-2016),» [Çevrimiçi]. Available: https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/strateji_belgeleri/UBTYS_2011-2016.pdf.

• **Kayseri Genel Sekreterlik**

A: Mevlana Mah. M.K.P Bulv. No:79 Kat: 5-6 P.K: 38080 Kocasinan/KAYSERİ
T: +90 352 352 6726 | +90 352 315 32 00
F: +90 352 352 6733

• **Sivas Yatırım Destek Ofisi**

A: Akdeğirmen Mah. Höllüklük Cad. No:29, 58040, SİVAS
T: +90 346 222 0800
F: +90 346 222 0820

• **Yozgat Yatırım Destek Ofisi**

A: Asağınohutlu Mah. Sakarya Cad. No:9 Kat:2 YOZGAT
T: +90 354 217 6726
F: +90 354 217 6726